

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

Mayıs 2016

Bu mevzuat bilgilendirme amaçlı olup, güncel bilgi ve mevzuat için mutlak surette Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü mevzuat bilgi sistemi kontrol edilmelidir.

Teknik Hazırlık : TMMOB, Maden Mühendisleri Odası
Baskı : Mattek Matbaacılık Ltd. Şti.
Tel : 0312 433 2310 • Faks: 0312 434 03 56
Baskı Tarihi : Mayıs 2016
İsteme Adresi : TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Selanik Cad. Yeşim Apt. No:19/4
Kızılay-ANKARA
Tel : 0312 425 10 80 • Faks: 0312 417 52 90
İnternet Adresi : www.maden.org.tr
E-Posta : maden@maden.org.tr
ISBN : 978-605-01-0889-7

9 7 8 - 6 0 5 - 0 1 - 0 8 8 9 - 7

**JEOTERMAL KAYNAKLAR
ve DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU**

**JEOTERMAL KAYNAKLAR ve
DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU
UYGULAMA YÖNETMELİĞİ**

**ELEKTRİK ENERJİSİ
ÜRETİMİNE YÖNELİK JEOTERMAL
KAYNAK ALANLARININ
KULLANIMINA DAİR
YÖNETMELİK**

İÇİNDEKİLER

JEOTERMAL KAYNAKLAR ve DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU	11
BİRİNCİ BÖLÜM	13
Genel Hükümler	13
Amaç	13
Kapsam	13
Tanımlar	13
Mülkiyet ve ruhsat	18
İKİNCİ BÖLÜM	20
Ruhsatlar	20
Arama ruhsatı	20
İşletme ruhsatı	21
Teknik sorumluluk ve faaliyet raporu	22
Mücbir sebep ve beklenmeyen hal	22
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	24
Ortak Hükümler	24
Faaliyetlerin denetlenmesi	24
Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı	24
İdarî yaptırımlar	26
İrtifak ve kamulaştırma	27
Rehin, haciz, ihtiyati tedbir ve ipotek tesisi	28
Kaynak rezervuarının korunması	29
Terk ve tesislerin intikali	30
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	32

Çeşitli Hükümler.....	32
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar	32
Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerine ilişkin hususlar	32
Yönetmelik.....	33
Yürürlükten kaldırılan hükümler	34
BEŞİNCİ BÖLÜM	36
Geçici ve Son Hükümler	36
Yürürlük	40
Yürütme	40

JEOTERMAL KAYNAKLAR ve DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİ .....

BİRİNCİ BÖLÜM	44
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	44
Amaç.....	44
Kapsam	44
Dayanak	44
Tanımlar.....	44
İKİNCİ BÖLÜM	54
Ruhsatlar ve İlgili Hükümler	54
Mülkiyet ve ruhsat.....	54
Arama ruhsatı almak için müracaat esasları	55
Arama ruhsatına ilişkin belgeler ve ruhsatının verilmesi	56
Arama faaliyetleri ve faaliyet raporları	58

İşletme ruhsatı	59
Teknik sorumluluk ve faaliyet raporları.....	62
Mücbir sebeplerle geçici tatil	64
Faaliyetlerin denetlenmesi.....	65
Görevlendirme giderlerinin karşılanması	67
Devir	68
İntikal	68
Sicil	70
İhale.....	72
Harç.....	73
Teminat.....	74
İdare payı	75
İdari yaptırımlar	76
İrtifak ve kamulaştırma.....	76
Kaynak rezervuarının korunması	79
Deşarj ve reenjeksiyon.....	81
Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerine ilişkin hususlar	82
Teşvik ve diğer haklar	85
Bilimsel ve teknik çalışmalar	87
Yatırımlar ile çıkarılan sahalar ve kurul işlemleri	89
Kurul kararı	100
Ruhsat teminatları	100
Maden ruhsat alanları ile çıkışı	100
Büyükşehir belediye sınırları içindeki işlemler.....	101

Mera alanlarında jeotermal kaynak ile ilgili faaliyetler.....	101
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	103
Geçici ve Son Hükümler.....	103
Hakların intibakı.....	103
Yürürlük	109
Yürütme	109
EKLER.....	110

ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİNE YÖNELİK JEOTERMAL KAYNAK ALANLARININ KULLANIMINA DAİR YÖNETMELİK	135
BİRİNCİ BÖLÜM	136
Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar.....	136
Amaç ve kapsam	136
Dayanak	136
Tanımlar.....	136
İKİNCİ BÖLÜM	137
Kamulaştırma, Başvuru ve Bildirimler	137
Kamulaştırma	137
Başvuru ve bildirimler	137
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	139
Çeşitli ve Son Hükümler.....	139
Yönetmelikte yer almayan hususlar	139
Yürürlük	139
Yürütme	139

Sunuş

Günümüz teknolojisinde her bilgiye ulaşma olanağı bulunmakla beraber, arazi şartlarında meslektaşlarımızın başvurabilecekleri Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ve ilgili yönetmelikler güncellenerek kitapçık haline getirilmiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu 13 Haziran 2007 tarih ve 26551 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anayasa Mahkemesi’nin 21 Kasım 2007 tarih, 5710 no.lu ve 01 Mart 2014 tarih, 6527 no.lu kararları ile değişen veya iptal edilen maddeleri ile son halini almıştır.

Bu Kanunun 20 nci maddesine dayanılarak hazırlanmış Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği 11 Aralık 2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, 24 Eylül 2013 tarih, 28775 sayılı ve 30 Mayıs 2014 tarih, 29015 sayılı Resmi Gazete’lerde yayımlanan değişikliklerle son halini almıştır.

18 Mayıs 2005 tarih, 25819 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Üretimi Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Kanunun 4

ncü maddesi ve Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa dayanılarak hazırlanmış Elektrik Enerjisi Üretimine Yönelik Jeotermal Kaynak Alanlarının Kullanımına Dair Yönetmelik 14 Ekim 2008 tarih, 27024 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sektörümüzde yenilenebilir enerji kaynağı olan jeotermal-lerin gereken önemi görmesi ve ilgili kanun ve yönetme-liklerin, kamu yararı önceliği gözetilerek uygulanmasını dileriz.

Saygılarımızla,

TMMOB

Maden Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

Mayıs 2016

JEOTERMAL KAYNAKLAR ve DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU

Kanun Numarası : 5686
Kabul Tarihi : 3/6/2007
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 13/6/2007 Sayı : 26551
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 46

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, jeotermal ve doğal mineralli su kaynaklarının etkin bir şekilde aranması, araştırılması, geliştirilmesi, üretilmesi, korunması, bu kaynaklar üzerinde hak sahibi olunması ve hakların devredilmesi, çevre ile uyumlu olarak ekonomik şekilde değerlendirilmesi ve terk edilmesi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun, belirlenmiş veya belirlenecek jeotermal ve doğal mineralli su kaynakları ile jeotermal kökenli gazların arama ve işletme dönemlerinde, kaynaklar üzerinde hak sahibi olunması, devredilmesi, terk edilmesi, kaynak kullanımının ihale edilmesi, sona erdirilmesi, denetlenmesi, kaynak ve kaptajın korunması ile ilgili usûl ve esaslar ile yaptırımları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunda geçen;

- 1) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- 2) MTA: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünü,
- 3) MİGEM: Maden İşleri Genel Müdürlüğünü,
- 4) İdare: İl özel idarelerini,
- 5) Kaynak: Doğal yolla, sondaj veya kuyularla jeotermal

akışkan veya doğal mineralli su, gaz veya bunların birlikte elde edildiği yerleri,

6) Jeotermal kaynak: Jeolojik yapıya bağlı olarak yerkabuğu ısınsının etkisiyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik yıllık ortalama sıcaklığın üzerinde olan, çevresindeki sulara göre daha fazla miktarda erimiş madde ve gaz içerebilen, doğal olarak çıkan veya çıkarılan su, buhar ve gazlar ile yeraltına insan düzenlemeleri vasıtasıyla gönderilerek yerkabuğu veya kızgın kuru kayaların ısısı ile ısıtılarak su, buhar ve gazların elde edildiği yerleri,

7) Doğal mineralli su: Yerkabuğunun farklı derinliklerinde, uygun jeolojik şartlarda doğal olarak oluşan bir veya daha fazla kaynaktan yeryüzüne kendiliğinden çıkan ya da çıkartılan, mineral içeriği ve diğer bileşenleri ile tanımlanan; tedavi, şıfa amaçlarıyla da kullanılan içmece suyu, şıfalı su ve benzeri adlarla anılan soğuk ve sıcak doğal suları,

8) Jeotermal alan: Yapılan bilimsel ve teknik çalışmalarla sınırları belirlenen ve üzerinde jeotermal kaynak veya jeotermal kaynakla birlikte doğal mineralli suların bulunduğu alanı,

9) Jeotermal sistem: Jeotermal alan oluşumunu sağlayan; beslenme alanı, akışkan, ısı kaynağı, rezervuar ve/veya zonu, örtü kaya ve boşalım alanının tümünü kapsayan, jeotermal kaynak ve/veya doğal mineralli suların çıktığı ve/veya üretildiği, kendine özgü jeolojik yapısı, hidrojeolojik ve kimyasal özellikleri olan sistemi,

10) Jeotermal rezervuar: Sıcaklık ve jeokimyasal açıdan doğal bir denge içinde bulunup bir bütünlük ifade eden,

değişik şekillerde dışardan beslenen yarı açık veya kapalı sıcak su ve/veya buhar üretim ortamını,

11) Sondaj: Jeotermal akışkanları aramak, üretmek, kullanım sonrası reenjekte etmek, rezervuarı gözlemlemek veya test etmek için bilimsel yöntemler ve uygun araçlar kullanılarak, gereken derinlik ve çapta yeryüzünden kaynağa doğru jeolojik takip ile delik kazma ve açma işlemi ile jeotermal rezervuar oluşturmak için akışkan enjekte etmek için kuyu açma işlemini,

12) Akışkan: Kaynaklardan elde edilen su, gaz ve buharı,

13) Kaptaj: Akışkanın doğal olarak ve/veya bilimsel yöntemler ve uygun araçlar kullanılarak rezervuardan yeryüzüne ulaşmasından itibaren kirlenmesinin önlenerek ve korunarak daha sağlıklı şekilde değerlendirilebilmesi için kullanım öncesi özel teknikle yapılan toplama havuzlarında, galeri ve/veya kuyularda biriktirilmesi işlemini,

14) Koruma alanı: Kaynak ve bunların bağlı olduğu jeotermal sistemin; bozulmasına, kirlenmesine ve sürdürülebilir özelliğinin yitirilmesine neden olacak dış etkenlerden korumak amacıyla sahanın jeolojik, hidrojeolojik yapısı, iklim koşulları, zemin cinsi ve tipleri, drenaj sahası sınırı, kaynak ve kuyu çevresindeki yerleşim birimleri, endüstri tesisleri, çevrenin topografik yapısı gibi unsurlara bağlı olarak belirlenmiş önlemler alınması gereken, içerisinde yapılan faaliyetlerin kontrol ve denetime tâbi olduğu ve gerektiğinde yapılaşma ve arazi kullanım faaliyetleri kısıtlanabilir alanları,

15) Bloke alan: İşletme ruhsatı verilmiş bir jeotermal

kaynaktan yapılan üretim faaliyetlerinin etkilenmemesi için işletme ruhsatı sahibi dışındaki talep sahiplerine kapatılmış ve işletmeye açılmayacak alanları,

16) Enjeksiyon: Akışkanların, yapay yöntemlerle jeolojik formasyonlara gönderilmesini,

17) Reenjeksiyon: Üretilen jeotermal akışkanların yapay yöntemlerle kullanıldıktan sonra tamamının veya kalan kısmının üretildikleri jeolojik formasyonlara geri gönderilmesini/basılmasını,

18) Deşarj: Jeotermal akışkanın kullanımından sonra reenjekte edilemeyen kısmının veya tamamının çevre kirliliğine neden olmayacak şekilde başka alıcı ortamlara gönderilmesini,

19) Test: Rezervuarın üretimi, yönetimi ve izleme programını oluşturmak için fiziksel ve kimyasal parametreleri belirlemeye yönelik yürütülen çalışmaları,

20) Emniyetli verim: Jeotermal sistemi ve rezervuar dengesini bozmayacak şekilde aynı rezervuardan birim zamanda üretilebilecek azami akışkan miktarını,

21) Ruhsat: Sınırları belirlenmiş bir alanda kaynak tespiti ve işletilmesi faaliyetlerinin yapılabilmesi için verilen izin belgesini,

22) Proje: Kaynaktan yararlanmak amacıyla yapılacak çalışmaları düzenleyen, belirlenen usûl ve esaslara göre hazırlanan, arama ve işletme dönemindeki faaliyetlerin başlaması, gelişimi ve bitirilmesi ile ilgili süreleri içeren, beyan niteliğindeki metni,

23) Arama: Jeotermal sistemden akışkan elde etmek

amacıyla jeolojik araştırmalarla başlatılan, jeokimyasal ve jeofizik çalışmalarla desteklenen, yapılan tüm çalışmalara ait verilerin değerlendirilmesi sonucu belirlenen lokasyon veya lokasyonlarda amaç ve tekniğine uygun olarak jeolojik takiple açılan sondaj çalışmaları ile üretime yönelik test çalışmalarını da içeren projede belirtilen faaliyetler bütünü,

24) Arama ruhsatı: Sınırları belirlenmiş bir alanda, kaynak arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi amacıyla projeye dayalı verilen izin belgesini,

25) İşletme: Arama faaliyetleri sonucunda elde edilen kaynağın üretim, kullanım, reenjeksiyon, enjeksiyon, deşarj ve bu faaliyetlere yönelik sondaj çalışmalarını içeren projede belirtilen faaliyetler bütünü,

26) İşletme ruhsatı: Belirli bir alanda akışkanın üretilmesi ve değerlendirilmesi için projeye dayalı verilen izin belgesini,

27) Faaliyet: Jeotermal kaynakların aranması, geliştirilmesi, işletilmesi ve terk edilmesi ile jeotermal ve doğal mineralli suların kullanılması hususundaki işlemleri,

28) Faaliyet raporu: Ruhsat döneminde yönetmelikle belirlenen kıstaslara göre yıllık olarak hazırlanan ve faaliyetler ile ilgili gelişmelerin idare ve MTA'ya bildirilmesini sağlayan raporu,

29) Kira sözleşmeleri: İşletme ruhsatına dayalı kullanım alanlarıyla ilgili hakların, başkalarına kiralanmasını sağlayan sözleşmeleri,

30) Mücbir sebep: Sel, yangın, deprem, çökme, heyelan,

savaş hali ile yönetmelikte belirtilen diğer halleri,

31) Beklenmeyen haller: Jeoloji ve kaynak şartlarındaki beklenmeyen fiziksel ve kimyasal değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumlarını,

32) Teminat: Kaynağın değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerde, kamu can ve mal sağlığını etkileyecek durumların oluşması ve ruhsat sahibi tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması halinde kullanılmak üzere arama, işletme ve bloke alanları için nakdi para, banka ve özel finans teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak idareye verilen güvenceyi,

33) Gayrisafi hasılat: İşletmenin toplam yıllık cirosu olup, işletmelere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile yapılan kiralamaların dahil olduğu miktarı,

34) **(Ek: 26/2/2014-6527/20 md.)** Kurul; Kalkınma Bakanının başkanlığında oluşturulan jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ile diğer yatırımların kamu yararı açısından önceliğini ve önemini tespit ederek karar veren Kurulu,

ifade eder.

Mülkiyet ve ruhsat

MADDE 4 – (1) Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular, Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup buldukları arzın mülkiyetine tâbi değildir. Kaynağa ilişkin faaliyetlerin yapılabilmesi için bu Kanuna göre Ruhsat alınması

zorunludur.

(2) Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin haklar, medeni hakları kullanmaya ehil Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına, statüsünde jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sularla ilgili faaliyet yapabileceği hususu yer alan Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseselerine, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir. Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin haklar gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

(3) Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin haklar, miras yolu ile intikal eder. Bu haklar, bütün mirasçılardan vekâletini havi bir vekâletname ile ikinci fıkrada belirtilen niteliklere sahip mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilir. Mirasçılardan ittifak edememeleri halinde mirasçılardan birinin müracaatı ile mahkeme mirasçılardan bu hakkın en ehil olana tahsisine veya bu da mümkün olmazsa ruhsatın satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usûlü ile halleder. Eğer dava söz konusu değil ise altı ay içerisinde intikal işlemleri tamamlanmayan ruhsatlar feshedilir. Devir ve intikal işlemlerinin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ruhsatlar

Arama ruhsatı

MADDE 5 – (1) Arama ruhsatı müracaatları, talep sahibi tarafından 1/25000 ölçekli pafta adı ve koordinatları belirtilerek beş bin hektarı geçmeyecek şekilde arama projesi ile birlikte idareye yapılır. Müracaatlarda öncelik hakkı esastır. Aynı yer için aynı anda birden fazla talep olması halinde, projeler incelenerek en hızlı ve en fazla yatırımı teklif eden proje sahibinin talebi tercih edilir.

(2) İdare, müracaat alanı hakkında bilgileri MİGEM'e bildirir. Arama için başvuru alanı, önceki diğer başvurular ile çakışıyorsa, MİGEM çakışan kısımları çıkararak kalan saha için "arama ruhsatı" verilebileceğini idareye bildirir. İdare, verilen ruhsat koordinatları ile birlikte kayıtlara alınmak üzere MİGEM'e bildirir.

(3) Arama ruhsat süresi üç yıldır. Faaliyetlerin olumlu gelişmesi ve ilave etütlere ihtiyaç duyulması halinde revize proje verildikten sonra idarece uygun bulunması halinde bir yıl uzatılır ve uzatma MİGEM'e bildirilir. Arama ruhsatı süre uzatım talebi, ruhsat süresi bitiminden önce idareye yapılır.

(4) Arama ruhsatı döneminde idarenin bilgisi dahilinde, çevrenin kirletilmemesi kaydı ile sadece test amaçlı üretim yapılabilir.

(5) Birden fazla ili içine alan arama ve işletme faaliyetlerinde başvurular alanın büyük olduğu il idaresine yapılır ve işlemler alanın küçük olduğu il idaresine bildirilir.

İşletme ruhsatı

MADDE 6 – (1) Arama ruhsatı sahibinin, arama ruhsat süresinin son günü akşamına kadar işletme projesi ile idareye işletme ruhsatı başvurusunda bulunması halinde “işletme ruhsatı” verilir ve varsa tespit edilen bloke alanıyla birlikte MİGEM’e bildirilir.

(2) İşletme ruhsatı sahipleri, işletme faaliyetine geçmek için ilgili kurumlardan gerekli izinleri almakla yükümlüdür.

(3) İşletme ruhsatı sahibi, projesinde belirtilen süre içinde işletmeye geçmez veya herhangi bir sebeple işletme ruhsatının iptal edilmesi durumunda teminat irat kaydedilir ve saha idare tarafından ihaleye çıkarılır. İşletme projeleri ile ihaleye katılan isteklilerden idareye en fazla geliri teklif eden istekliye işletme ruhsatı verilir ve MİGEM’e bildirilir.

(4) İdareden izin alınmaksızın, projede yer alan herhangi bir kuyunun yenilenmesi, sayısının ve kapasitesinin artırılması, enjeksiyon, reenjeksiyon, üretim amaçlı tüm sondaj faaliyetleri ile diğer proje değişiklikleri ve revizyonları yapılamaz. İdare, gerekli görülen hallerde, bedelini ödemek kaydıyla, MTA’dan değerlendirme isteyebilir.

(5) İşletme ruhsatı süresi otuz yıldır. Süre sonunda ruhsat sahibinin talep etmesi durumunda onar yıllık dönemler halinde uzatılır. Süre uzatımları MİGEM’e bildirilir.

(6) Doğal çıkış halindeki jeotermal ve doğal mineralli sular için, kaptajı yapılarak doğrudan işletme talepleri de İdarece bu Kanun hükümlerine göre işletme ruhsatına bağlanır ve MİGEM’e bildirilir.

Teknik sorumluluk ve faaliyet raporu

MADDE 7 – (1) Arama ve işletme ruhsatı süresince, faaliyetlerin ilgili mühendislik dallarından bir mühendisin sorumluluğunda sürdürülmesi zorunludur. Teknik sorumlu olmaksızın faaliyette bulunulması halinde, ruhsat teminatı irat kaydedilerek, faaliyetler durdurulur.

(2) Teknik sorumlu; kaynağın aranması, araştırılması, geliştirilmesi ve üretiminde bilimsel ve teknik esasları gözeterek görev ve sorumluluklarını yerine getirir. Ancak doğal mineralli su işletmelerinde ilgili mühendislik fakültesi mezunu herhangi bir kişi teknik sorumlu olarak bulunabilir.

(3) Teknik sorumlu veya sorumlularca hazırlanan yıllık arama ve işletme faaliyet raporlarının ruhsat sahibince iki nüsha olarak takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. Faaliyet raporlarının bir nüshası idare tarafından MTA'ya gönderilir.

(4) Arama ve işletme faaliyet raporlarının süresi içerisinde idareye verilmemesi halinde, teminatı irat kaydedilerek iki aylık ek süre verilir ve teminat iki ay içerisinde iki katına tamamlattırılır. Bu süre sonunda da faaliyet raporunun verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir ve MİGEM'e bildirilir.

Mücbir sebep ve beklenmeyen hal

MADDE 8 – (1) Ruhsat sahibi, mücbir sebep veya beklenmeyen halin ortaya çıkması durumunda, gerekçe ve süre belirtilmek kaydıyla on gün içinde idareye müracaat ederek geçen sürenin ruhsat süresine eklenmesini ve bu

sürede yükümlülüklerinin askıya alınmasını talep eder. Ruhsat sahibi tarafından idareye yapılan müracaat tarihi, mücbir sebebin başlama tarihi olarak kabul edilir.

(2) Ruhsat sahibi, mücbir sebep veya beklenmeyen hallerin ortadan kalkmasından itibaren en geç üç ay içinde faaliyete geçmek zorundadır. Bu süre içinde faaliyete geçilmediği takdirde, teminatı irat kaydedilerek yeniden teminat vermesi ve faaliyete geçmesi için ruhsat sahibine üç ay ek süre verilir. Bu süre sonunda da teminat yatırılmaz ve faaliyete geçilmez ise ruhsat iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Faaliyetlerin denetlenmesi

MADDE 9 – (1) Faaliyetler her yıl idare tarafından denetlenir. Gerektiğinde idarece talep edilmesi halinde MTA tarafından da denetim yapılır. Denetimler, 14 üncü maddede belirtilen hususlar ve diğer maddelerde belirtilen ilkeler dikkate alınarak yapılır. Denetimler için ruhsat sahibi tarafından MTA'ya 1000 Türk Lirası ödenir. Bu miktar, MTA tarafından yıllık ÜFE'ye göre artırılır.

(2) Memuriyet mahalli dışında MTA'ca görevlendirilen konuyla ilgili ve yardımcı personele, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında 6245 sayılı Harcırah Kanunu genel hükümlerine göre harcırah ödenir. Bu madde kapsamında ödenen gündelik tutarından herhangi bir ad altında kesinti yapılmaz.

(3) MTA, yapacağı denetim ve incelemeler için gerekli görmesi halinde, diğer ilgili bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarının da katılımını isteyebilir.

Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı

MADDE 10 – (1) Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payına ilişkin esaslar aşağıdaki şekildedir:

- a) Devir: Arama ve işletme ruhsatları devredilebilir.
- b) Sicil: İdare, kaynağa ilişkin hakların devir, haciz, rehin ve

ipotek veya sona erme hususlarını içeren bir sicil tutmakla yükümlüdür. Ruhsatın sınırları, kuyuların koordinatları, akışkanın parametreleri, devir, ihtiyati haciz, rehin, ihtiyati tedbir, ipoteğe ilişkin bilgiler ve akışkanın kullanımına ilişkin kira ve benzeri sözleşmeler ile hakların sona ermesi sicile işlenir. Haklar, ancak sicile işlendiği takdirde hüküm ve sonuç doğurur. İlgililer, sicil kayıtlarının idarenin sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Sicil alenidir ve kaynak sicilindeki kayıtların bilinmediği iddia edilemez. Haklara ilişkin olarak yapılan sözleşmeler, idarece sicile işlenmedikçe üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez.

c) İhale: Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş ruhsatlar, İdarece ihale yoluyla aramalara ve işletmeye açılır. İhale ilanı Resmî Gazete’de yayımlanır. İhale süresi içinde müracaat olmaması halinde ruhsat alanları başka bir işleme gerek kalmaksızın idare tarafından MİGEM’e bildirilerek arama ve işletme müracaatlarına açık hale gelir.

ç) Harç: Jeotermal kaynaklar için 1000 Türk Lirası, doğal mineralli sular için 500 Türk Lirası arama ruhsat harcı alınır. İşletme ruhsatları için bu harç miktarları dört kat olarak uygulanır.

d) Teminat: Ruhsat aşamasına bağlı olarak, hektar başına, ruhsat harcının % 1’i tutarında ruhsat teminatı alınır. Bu oranı, % 50 oranında artırmaya veya eksiltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak teminat 15.000 Türk Lirasından az olamaz. Teminatın asgarî miktarı ve harçlar, her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılır. Bu madde uyarınca önceden alınan işletme

ruhsatı teminatları, beş yılda bir Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılarak güncelleştirilir. Bu Kanuna göre tamamlanması veya yenilenmesi gereken teminatlar güncel teminat üzerinden alınır.

e) İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı tesislerin gayrisafi hasılatının % 1'i tutarında idare payı, her yıl Haziran ayı sonuna kadar idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, idare tarafından, kaynağın bulunduğu belediye veya köy tüzel kişiliğine bir ay içerisinde ödenir.

(2) Hak sahibi, başvurunun kabul edildiğinin kendisine bildirildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde harç ve teminatı yatırmadığı takdirde, talebinden vazgeçmiş sayılır.

İdari yaptırımlar

MADDE 11 – (1) Faaliyetlerin, projeye göre yürütülmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin projesinde belirtilmeyen konularda veya izinsiz olarak faaliyette bulunduğu tespit edilirse, teminatı irat kaydedilerek faaliyet durdurulur ve teminat üç katına çıkarılarak bir ay içinde tamamlattırılır. Aynı fiilin tekrarı halinde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(2) Ruhsat sahibince, kaynak koruma alanı etüdü yapılmadan işletmeye geçilmesi veya koruma alanı etüdünde öngörülen tedbirlere uyulmamasının tespiti halinde faaliyetler durdurularak teminat irat kaydedilir. Altı ay içerisinde gerekli tedbirlerin alınması ve teminatın tamamlattırılması istenir. Altı ay sonunda teminat verilmez ve tedbirler alınmaz ise faaliyetler durdurulur.

(3) İdare payının süresi içerisinde ödenmemesi halinde, teminat irat kaydedilerek iki aylık süre verilir. Bu süre zarfında idare payı yatırılmaz ve teminat tamamlanmaz ise faaliyetler durdurulur.

(4) Ruhsat olmadan faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde, faaliyetler idarece durdurulur. 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununa göre 50.000 Türk Lirası idare tarafından idarî para cezası tahakkuk ettirilir.

(5) Ruhsat ve/veya gerekli izinler alınmadan yapılan faaliyetler durdurulur. Kaynağın ve rezervuarın korunması ile çevre kirliliğinin önlenmesi için acil tedbirlerin gerekli olduğu hallerde tedbirler idarece alınır. Bu nedenle yapılan her türlü masraf, sorumlusundan idare tarafından 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

İrtifak ve kamulaştırma

MADDE 12 – (1) Arama ruhsatı sahibi, arama faaliyetleri yapılacak alanda, özel mülkiyete konu taşınmazın sahibi ile anlaşamaması halinde, idareye müracaat ederek irtifak hakkı talebinde bulunabilir.

(2) İşletme ruhsatı süresince sadece sondaj yerleri ve isale hattı, kaptaj gibi gerekli olan yerler için taşınmazın sahibi ile anlaşma sağlanamaz ise ruhsat sahibi, idareye müracaat ederek kamulaştırma veya irtifak hakkı talebinde bulunabilir. Talep, idarece incelenip değerlendirildikten sonra uygun bulunması halinde kamu yararı kararı alınır.

(3) İrtifak ve kamulaştırma işlemleri, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre

yürütülür. İrtifak ve kamulaştırma bedelleri ve masrafları ruhsat sahibince ödenir.

(4) Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya idare adına tescil edilip, faaliyetler devam ettiği sürece ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

(5) Kamulaştırılan taşınmazın, faaliyetler için lüzum kalmadığının idarece tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usûl ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz idareye kalır.

(6) Tapu siciline konulan şerhler idarenin müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

(7) Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan faaliyetler için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecri misil alınmaz.

(8) Jeotermal kaynak dağıtımı ve üretimini yapan şirketler sanayi kuruluşu ve atık arıtma kuruluşu olarak değerlendirilirler. Bu değerlendirilmeye göre başta elektrik tarifeleri olmak üzere sanayi kuruluşları ve atık arıtma kuruluşlarına tanınan tüm teşvik ve haklardan yararlanırlar.

Rehin, haciz, ihtiyati tedbir ve ipotek tesisi

MADDE 13 – (1) Ruhsat alanının işletilmesinde gerekli olan kuyular, her türlü tesisler, ekipman, su taşıma hat ve sistemleri, aletleri ile bir yıllık diğer işletme malzemesi gibi

kaynağın üretimine yönelik ayrılmaz parçalar, münferiden haczedilemez veya üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz ancak bir kül halinde haczi ve ihtiyati tedbir konulması mümkündür. Bunların tamamı üzerine ihtiyati tedbir konulması veya icraen satışlarına karar verilmesi halinde, işletmenin faaliyetlerine müdahale edilemez.

(2) İşletme ruhsatı üzerine 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ilgili hükümleri uyarınca, ruhsat süresini geçmemek kaydıyla, ipotek tesisi mümkündür. Üzerine ipotek tesis edilmiş işletme ruhsatının alanlarında değişiklik olduğu takdirde, mevcut ipotek, hiçbir işleme gerek kalmaksızın yeniden verilen ruhsat üzerinde de aynı şartlarla devam eder.

(3) İşletme ruhsatının sona ermesi halinde ipotek, kuyular ve bunların korunması için yapılmış tesisler dışında kalan ruhsat sahibine ait tesis, vasıta, alet ve malzeme üzerinde devam eder.

Kaynak rezervuarının korunması

MADDE 14 – (1) Bu Kanuna tâbi faaliyetlerde kaynağı oluşturan jeotermal sistemin korunması, kaynağın israf edilmemesi ve çevrenin korunması esas olup işletme faaliyeti öncesinde kaynağın koruma alanları etüdünün ruhsat sahibi tarafından yaptırılması zorunludur. Aksi takdirde faaliyetler durdurularak koruma alanlarının belirlenmesi için ruhsat sahibine uygun süre verilir. Bu süre sonunda da koruma alanının belirlenmemesi halinde 11 inci madde hükümleri uygulanır.

(2) Koruma alanı etüt raporları, MTA'nın görüşü alınarak,

idare tarafından onaylanır. Arazi kullanımı ve yapılaşma ile ilgili kaynak koruma alanları etüdünde öngörülen kısıtlama ve koşullar, imar planlarında esas alınır. Kaynak koruma alanlarında alınacak tedbirlere ilişkin genel ilkeler yönetmelikle belirlenir.

(3) MTA tarafından yapılan denetlemelerde faaliyetlerin öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, faaliyetler idarece durdurulur. Alınacak tedbirler, MTA tarafından belirlenir ve idareye bildirilir. Gerekli tedbirleri almak ve/veya aldırarak idare yükümlüdür. Gerekli tedbirlerin alınması için en fazla bir yıl süre verilir. Öngörülen tedbirlerin yerine getirilmemesi halinde ruhsat iptal edilir.

(4) Ruhsat sahibi, kullanım sonrası açığa çıkacak akışkanı çevre limitlerini dikkate alarak deşarj edebilir. Akışkan içeriği çevre limitlerine göre deşarja izin vermiyorsa reenjekt etmekle yükümlüdür. Ancak formasyonun fiziksel ve kimyasal özellikleri nedeniyle reenjektasyonun gerçekleşmediğinin MTA tarafından onaylanması halinde, çevre kirlenmesini önleyecek tedbirler alınarak deşarj yapılır.

(5) Entegre jeotermal kaynak kullanım alanı dışındaki müstakil kaplıca ve doğal minerali su işletmelerinde reenjektasyon ve enjektasyon şartı aranmayabilir. Çevre ve Orman Bakanlığının görüşü doğrultusunda idarece karar verilir.

Terk ve tesislerin intikali

MADDE 15 – (1) Arama veya işletme ruhsatı sahibi, ruhsat

alanının tamamını veya bir kısmını terk talebinde bulunabilir. İdare, faaliyetle ilgili gerekli emniyet tedbirlerinin yerine getirilmiş ve çevre düzenlenmesi yapıldığının tespitini müteakip terk talebini kabul eder.

(2) Arama ve işletme ruhsatlarının fesih, iptal, terk veya sürenin bitmesi nedeniyle sona ermesi halinde, hak sahibine tazminat verilmeksizin kuyular ve bunların korunması için yapılmış tesisler, gerekli kuyu başı emniyet tedbirleri alınmış olmak kaydıyla idareye intikal eder. Diğer tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir. Bu şekilde idareye intikal eden varlıklar ihale ile satışı yapılarak gerekli ruhsatlandırma yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar

MADDE 16 – (1) MTA, jeotermal ve doğal mineralli su kaynak aramalarını ruhsat harcından ve teminatından muaf olarak bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alarak yapar. MTA'nın arama ruhsatı aldığı sahalarda kaynak varlığı tespit etmesi halinde, bu alan MTA tarafından ihale edilir ve ihale üzerinde kalan istekliye bu alanda idarece işletme ruhsatı verilir. MTA'nın yaptığı masraflar ihale bedeli üzerinden alındıktan sonra kalan miktar MTA ve idarece eşit paylaşılır.

(2) MTA, yürüyen ruhsat alanları dahil her yerde ruhsat şartı olmaksızın her türlü bilimsel ve teknik çalışmayı yapabilir.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerine ilişkin hususlar

MADDE 17 – (1) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca ilan edilen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde;

a) Bu Kanun kapsamında verilecek termal turizm amaçlı işletme faaliyet izinlerinde, imar planları ile belirlenen yatırım alanları ve işletmelerin kapasitelerinin gerektirdiği kaynak miktarı sağlandıktan sonra diğer kullanımlara yönelik talepler karşılanabilir. Termal turizme yönelik kullanım alanlarında imar planı olmadan faaliyet izni verilemez.

b) Turizm belgeli tesislerin jeotermal su kullanım bedeli, kullanılan jeotermal su miktarına göre belirlenir.

c) Faaliyetler için idarece önceden Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınır.

(2) Enerji üretimi ve ısıtma uygulamalarına uygun olan akışkanlar hariç diğer akışkanların bulunduğu alanlarda termal turizm amaçlı kullanıma öncelik tanınır.

(3) Bu madde kapsamında belediyelerce kurulacak şirketler için 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 27 nci maddesi uygulanmaz, İçişleri Bakanlığının görüşü alınır.

(4) Bu maddenin uygulanması ile ilgili tüm usûl ve esaslar, Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

MADDE 18 – (1) (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 19 – (1) MTA yurtiçi ve yurt dışında yerli ve yabancı kamu veya özel tüzel kişilerle jeotermal kaynak ve doğal mineralli sulara yönelik olarak arama, araştırma, geliştirme ve bilimsel ve teknik çalışma yapabilir. Asgarî % 20 olmak kaydıyla, ilgili şirket ile varılan anlaşma çerçevesinde belirlenecek oranda işletme gelirinden pay alır. Bu maddenin uygulama usûl ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yönetmelik

MADDE 20 – (1) Bu Kanunun uygulanmasına dair usûl ve esaslar, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikler ile düzenlenir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 21 – (1) Bu Kanunla, 10/6/1926 tarihli ve 927 sayılı Sıcak ve Soğuk Maden Sularının İstismarı ile Kaplıcalar Tesisatı Hakkında Kanun, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun ek 1 inci maddesi ile birlikte 26 Mart 1322 tarihli Mülga Maadin Nizamnamesinin, 26/3/1931 tarihli ve 1794 sayılı 26 Mart 1322 tarihli Maadin Nizamnamesinin 50 nci Maddesinin Tadiline Dair Kanunun ve 17/6/1942 tarihli ve 4268 sayılı Mülga Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkında Kanunun içmeye ve yıkanmaya mahsus şifalı sıcak ve soğuk maden sularıyla kaplıcalar hakkındaki hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

EK MADDE 1 – (26/2/2014-6527/21 md.)

(1) Kurul, Kalkınma Bakanının başkanlığında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile diğer yatırımcı kurum ya da kuruluşun bağlı olduğu bakan/bakanlar ve yatırım kararına onay veren kurumun ilgili olduğu bakan olmak üzere asgari üç kişiden oluşur. Kurul, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı veya ilgili kurul üyesi bakanlardan herhangi birinin daveti üzerine toplanır ve kararlarını toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla alır. Kurul tarafından alınan karar, kamu yararı kararı yerine geçer. Kurulun sekretaryası, MİGEM tarafından yürütülür.

(2) Kaynak arama ve işletme ruhsatlarında jeotermal ruhsatlar ile maden ruhsatlarının çıkışması hâlinde ülke ekonomisi ve kamu yararı doğrultusunda kaynağın önceliğine göre Kurul tarafından kamu yararı kararı alınır.

(3) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ile devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları,

havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, maden, petrol, doğal gaz işletmeleri, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan yatırımların birbirlerini engellemesi, faaliyetin yapılamaz hâle gelmesi durumunda jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ve yatırımla ilgili karar, Kurul tarafından verilir.

(4) Kurul tarafından gerekli görülmesi hâlinde hazırlatılan rapor, danışmanlık ücretleri, yolluk, gündelik ve benzeri tüm harcamalar yatırımcı tarafından karşılanır. Ayrıca, yatırımlar nedeniyle ikinci ve üçüncü fıkra kapsamında Kurul kararı ile faaliyeti engellenen ve/veya kısıtlanan tarafın yatırım giderleri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

(5) Turizm Merkezi veya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi dâhilinde kalan yerlerde Kurul tarafından alınacak olan kamu yararı kararı gereği enerji üretimine öncelik tanınması hâlinde, ilgili Turizm Merkezi veya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi veya bu alanlar için hazırlanmış onaylı imar planları yeniden düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÖM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, 26/3/1322 tarihli Mülga Maadin Nizamnamesi, 17/6/1942 tarihli ve 4268 sayılı Mülga Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkında Kanun, 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun, 927 ve 2634 sayılı kanunlar ile 83/6568 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 3/3/1954 tarihli ve 6309 sayılı Mülga Maden Kanunu kapsamında verilmiş ruhsat ve haklar aşağıdaki şekilde intibak ettirilir.

- a) İl Özel İdarelerinin işlettiği veya kiraya verdiği kaynaklar il özel idarelerine,
- b) İl Özel İdarelerinin işletme ruhsatı verdiği kaynaklar ruhsat sahiplerine,
- c) Vilayetçe rüsum ve temettü hisseleri devredilen kaynaklar devir alan belediye veya köy tüzel kişiliği adına,
- d) Belediyelerin işlettiği ve/veya kiraya verdiği kaynaklar belediye tüzel kişiliği adına,
- e) Belediye ve il özel idarelerinin ortağı olduğu şirketlerin işlettiği kaynaklar şirket adına,
- f) MTA tarafından bu Kanunun yayımı tarihinden önce kamu veya özel tüzel kişiler, belediye ve özel idare ile yapılan sözleşme ve protokollerle verilen işletme hakları, alanı MTA tarafından belirlenerek ilgili hak sahibi adına,

g) 5177 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesine göre temdit talebinde bulunulan ve süresi uzatılan içmece, maden suları, ılıca ve kaplıcalar ilgili hak sahibi adına,

h) Elektrik Üretim A.Ş. tarafından işletilen kaynak, alanı MTA tarafından belirlenerek Elektrik Üretim A.Ş. adına, idare tarafından alan bazında intibak ettirilir. Elektrik Üretim A.Ş. veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından bu sahanın üçüncü kişilere ihale edilmesi halinde, ihale bedelinin %50'si MTA'ya öz kaynak olarak aktarılır. İntibaklarda sözleşme ve işletme şartları ile üçüncü kişilerin müktesep hakları sicile işlenir.

(2) İşletme imtiyazlı ruhsatlarda ise hak sahibinin geçmişte kullandığı süre dikkate alınarak toplam süre doksandokuz yılı geçemez.

(3) İntibakı yapılan ruhsatlar MİGEM'e bildirilir.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 927 sayılı Kanuna göre süresi içinde temdit talebinde bulunulmuş ruhsatlar ile 5177 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesine göre ruhsat almak üzere yapılan yeni müracaatlar, il özel idarelerince müracaat tarihinde yürürlükte olan 5177 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi ve 927 sayılı Kanuna göre sonuçlandırılarak uygun görülenler ruhsatlandırılarak bu Kanuna intibakı yapılır.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kazanılmış hakların sahipleri, bu haklarına konu olan kaynağa ait mevcut bilgi ve belgeler ile sahadaki mevcut tesislere ait bilgi ve projeleri, hak sahibi olduğunu gösterir ruhsat, izin, imtiyaz, sözleşme, sicil ve benzeri belgeleri

varsa işletme projesi ve teminat makbuzları ile birlikte altı ay içerisinde idareye müracaat ederek intibak yaptırmakla yükümlüdür.

(2) Altı ay içinde intibak talebinde bulunulmayan haklar için teminat iki katına çıkarılarak altı ay ek süre verilir. Bu süre içerisinde de intibak talebinde bulunulmayan haklara ilişkin faaliyetler durdurulur.

(3) Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bir yıl boyunca müracaat kabul edilmez. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sırası kura ile belirlenir. İlk hafta içinde yapılan müracaatlardan asgarî teminat miktarı kadar müracaat bedeli alınır.

(4) İdare, il sınırları içerisindeki kaynak ruhsatlarını ve ruhsat verilmesi MİGEM’ce uygun bulunan müracaatları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde; hak sahibi, kaynak ve alan sınır koordinatları, kaynağın cinsi, süresi, mülkiyet durumu ve diğer gerekli olan tüm bilgileri MİGEM’e bildirmek zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce MTA tarafından, kamu veya özel tüzel kişilere, belediyelere, özel idarelere sözleşme ile devredilen, kiraya verilen veya kullanım hakkı verilen ve bu Kanunun yürürlük tarihi itibarı ile sona eren kaynak veya kaynak alanları ile MTA’nın yaptığı çalışmalarla belirlediği ve MTA adına tescil edilen ve tescil edilecek kaynak ve/veya kaynak alanları için MTA’ya idare tarafından arama ruhsatı verilerek MİGEM’e bildirilir. Bu ruhsat alanları, MTA tarafından ihale edilir. İhale gelirinden MTA’nın yaptığı arama masrafları düşüldükten sonra kalan

miktar MTA ile İdare arasında eşit olarak paylaşılır.

(2) MTA adına tescil edilen ve tescil edilecek bu sahalardan herhangi bir nedenle ihale edilemeyenlerden idare payının yarısı MTA'ya ödenir.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Kanunda geçen Türk Lirası ibaresi karşılığında, uygulamada 28/1/2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümlerine göre ülkede tedavülde bulunan para “Yeni Türk Lirası” olarak adlandırıldığı sürece bu ibare kullanılır.

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Elektrik Üretim Anonim Şirketi tarafından yapılan kömür tahsis (rödövens) ihalesi sonucunda kömür kullanım hakkı elde edecek şirketler tarafından yapılacak 1000 MW üzeri güçte yerli kömür yakıtlı elektrik santrallerinden 2014 yılı sonuna kadar işletmeye girenlerin ürettiği elektrik, perakende ve toptan satış lisansı sahibi şirketler tarafından onbeş yıl süreli ikili anlaşmalar ile satın alınır ve üstlenilecek elektrik enerjisi alımına ilişkin hükümler bu şirketlerin lisanslarına dercedilir.

(2) Toptan ve perakende satış şirketlerine satışı yapılacak miktarla santralin üreteceği yıllık elektrik miktarı arasında ikili anlaşmaya bağlanamayan bir üretim bakiyesi oluşursa, bu miktar için Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi alım anlaşması yapar.

(3) Elektrik Üretim Anonim Şirketi tarafından 1000 MW üzeri güçte yerli kömür yakıtlı elektrik santrali yapılması amacıyla yapılacak kömür tahsis (rödövens) ihalelerinde isteklilerce; yıllara sâri olarak rödövens bedeli, onbeş yıllık süre için yıllara sarî olarak elektrik enerjisi üretim miktarları ve yıllık

birim elektrik enerjisi satış fiyatları teklif edilecektir. Bu ihalede seçim, şartnamede belirlenecek esaslar dahilinde, teklif edilecek yıllık üretim miktarları ile yıllık birim elektrik enerjisi satış fiyatlarının çarpımı sonucu oluşacak elektrik alım bedellerinin önceden saptanmış belirli bir iskonto haddi üzerinden ihalenin yapıldığı tarihe indirgenmiş değerleri toplamı ile rödövens bedelinin değerlendirilmesi sonucunda yapılır.¹

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

---

1 9/11/2007 tarihli ve 5710 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasıyla; bu maddenin 21/11/2007 tarihinden itibaren uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

**5686 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN
HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	5686 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5710	Geçici Madde 5	21/11/2007
6527	3, Ek Madde 1	1/3/2014

JEOTERMAL KAYNAKLAR ve DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 11.12.2007
Resmi Gazete Sayısı: 26727

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (Değişik:RG-24/9/2013-28775)

(1) Bu Yönetmelik, belirlenmiş ve belirlenecek jeotermal kaynaklar ve çözünmüş katı madde içeriği en az 1000 mg/lit olan doğal mineralli sular ile jeotermal kökenli gazların aranması ve işletilmesi için ruhsatların verilmesi, devredilmesi, birleştirilmesi, faaliyetlerin, kaynağın ve çevrenin denetlenmesi, ruhsatın sona erdirilmesi, kaynak ve kaptajın korunması, ruhsat alanının terk edilmesi ile ilgili usul, esas ve yaptırımları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 20 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Akışkan: Kaynaklardan elde edilen su, gaz ve buharı,
- b) **(Değişik:RG-24/9/2013-28775)** Arama faaliyet raporu:

Arama ruhsat döneminde hak sahipleri tarafından, her yıl arama projesine göre yapılmış olan faaliyetlere ilişkin bilgi ve belgeleri içeren ve teknik sorumlu tarafından Ek-10 Formuna uygun olarak hazırlanarak idareye iki nüsha olarak verilen ve bir nüshası İdare tarafından MTA'ya gönderilmesi gereken raporu,

c) Arama ruhsatı: Sınırları belirlenmiş bir alanda, kaynak arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi amacıyla projeye dayalı verilen izin belgesini,

ç) Arama: Jeotermal sistemden akışkan elde etmek amacıyla jeolojik araştırmalarla başlatılan, jeokimyasal ve jeofizik çalışmalarla desteklenen, yapılan tüm çalışmalara ait verilerin değerlendirilmesi sonucu belirlenen lokasyon veya lokasyonlarda amaç ve tekniğine uygun olarak jeolojik takiple açılan sondaj çalışmaları ile üretime yönelik test çalışmalarını da içeren projede belirtilen faaliyetler bütünü,

d) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

e) Beklenmeyen haller: Jeoloji ve kaynak şartlarındaki beklenmeyen fiziksel ve kimyasal değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumlarını,

f) Bloke alan: İşletme ruhsatı verilmiş bir jeotermal kaynaktan yapılan üretim faaliyetlerinin etkilenmemesi için işletme ruhsatı sahibi dışındaki talep sahiplerine kapatılmış ve işletmeye açılmayacak alanları,

g) Deşarj: Jeotermal akışkanın kullanımından sonra reenjekt edilemeyen kısmının veya tamamının çevre

kirliliğine neden olmayacak şekilde başka alıcı ortamlara gönderilmesini,

ğ) Doğal mineralli su: Yerkağuğunun farklı derinliklerinde, uygun jeolojik şartlarda doğal olarak oluşan bir veya daha fazla kaynaktan yeryüzüne kendiliğinden çıkan ya da çıkartılan, mineral içeriği ve diğer bileşenleri ile tanımlanan; tedavi, şifa amaçlarıyla da kullanılan içmece suyu, şifalı su ve benzeri adlarla anılan soğuk ve sıcak doğal suları,

h) Emniyetli verim: Jeotermal sistemi ve rezervuar dengesini bozmayacak şekilde aynı rezervuardan birim zamanda üretilebilecek azami akışkan miktarını,

ı) Enjeksiyon: Akışkanların, yapay yöntemlerle jeolojik formasyonlara gönderilmesini,

i) Faaliyet dönemi: Arama ve işletme ruhsat dönemlerinde bir yılda yapılan faaliyetleri,

j) **(Değişik: RG-24/9/2013-28775)** Faaliyet: Jeotermal kaynakların ve doğal mineralli suların aranması, geliştirilmesi, işletilmesi ve terk edilmesi ile kullanılması hususundaki işlemleri,

k) **(Değişik: RG-24/9/2013-28775)** Gayrisafi hâsılat: Kaynaklardan sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere yararlanan işletmenin kaynaklarla ilgili toplam yıllık cirosu olup, tesislere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin dahil olduğu miktarı,

l) **(Değişik: RG-30/5/2014-29015)** İdare: İl özel idarelerini, büyükşehir belediyesi bulunan illerde valilik yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarını,

m) **(Değişik:RG-24/9/2013-28775)** İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı, işletme ruhsat sahibine ait işletmenin ve ilaveten kira sözleşmesi ile bir bedel karşılığında faaliyet gösteren tesislerin kaynaklarla ilgili gayrisafi hâsılatının % 1'i tutarında her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahibi ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerce idareye ödenen payı,

n) **(Değişik: RG-24/9/2013-28775)** İşletme: Arama faaliyetleri sonucunda elde edilen kaynağın üretim, kullanım, reenjeksiyon, enjeksiyon, deşarj ve bu faaliyetlere yönelik sondaj çalışmalarını içeren projede belirtilen ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetlerinin bütünü,

o) **(Değişik: RG-24/9/2013-28775)** İşletme faaliyet raporu: İşletme faaliyeti döneminde ruhsat sahipleri tarafından yılda bir kez işletme projesine göre yapılmış olan faaliyetlere ilişkin bilgi ve belgeleri içeren ve teknik sorumlu tarafından Ek-12 Formuna uygun olarak hazırlanarak idareye iki nüsha olarak verilen ve bir nüshası idare tarafından MTA'ya gönderilmesi gereken raporu,

ö) İşletme ruhsatı: Belirli bir alanda akışkanın üretilebilmesi ve değerlendirilmesi için projeye dayalı verilen izin belgesini,

p) Jeotermal alan: Yapılan bilimsel ve teknik çalışmalarla sınırları belirlenen ve üzerinde jeotermal kaynak veya jeotermal kaynakla birlikte doğal mineralli suların bulunduğu alanı,

r) Jeotermal kaynak: Jeolojik yapıya bağlı olarak yerkabuğu ısısının etkisiyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik yıllık ortalama sıcaklığın üzerinde olan, çevresindeki sulara göre daha fazla miktarda erimiş madde ve gaz içerebilen, doğal olarak çıkan veya çıkarılan su, buhar ve gazlar ile yeraltına insan düzenlemeleri vasıtasıyla gönderilerek yerkabuğu veya kızgın kuru kayaların ısısı ile ısıtılarak su, buhar ve gazların elde edildiği yerleri,

s) Jeotermal rezervuar: Sıcaklık ve jeokimyasal açıdan doğal bir denge içinde bulunup bir bütünlük ifade eden, değişik şekillerde dışardan beslenen yarı açık veya kapalı sıcak su ve/veya buhar üretim ortamını,

ř) Jeotermal sistem: Jeotermal alan oluşumunu sağlayan; beslenme alanı, akışkan, ısı kaynağı, rezervuar ve/veya zonu, örtü kaya ve boşalım alanının tümünü kapsayan, jeotermal kaynak ve/veya doğal mineralli suların çıktığı ve/veya üretildiği, kendine özgü jeolojik yapısı, hidrojeolojik ve kimyasal özellikleri olan sistemi,

t) Kanun: 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununu,

u) Kaptaj: Akışkanın doğal olarak ve/veya bilimsel yöntemler ve uygun araçlar kullanılarak rezervuardan yeryüzüne ulaşmasından itibaren kirlenmesinin önlenerek ve korunarak daha sağlıklı şekilde değerlendirilebilmesi için kullanım öncesi özel teknikle yapılan toplama havuzlarında, galeri ve/veya kuyularda biriktirilmesi işlemini,

ü) Kaynak: Doğal yolla, sondaj veya kuyularla jeotermal akışkan veya doğal mineralli su, gaz veya bunların birlikte

elde edildiği yerleri,

v) **(Değişik: RG-24/9/2013-28775)** Kira sözleşmeleri: İşletme ruhsatına dayalı her türlü kullanım alanıyla ilgili hakların, bedel karşılığı başka özel ve tüzel kişilere kullandırılmasını sağlayan sözleşmeleri,

y) Koruma alanı: Kaynak ve bunların bağlı olduğu jeotermal sistemin; bozulmasına, kirlenmesine ve sürdürülebilir özelliğinin yitirilmesine neden olacak dış etkenlerden korumak amacıyla sahanın jeolojik, hidrojeolojik yapısı, iklim koşulları, zemin cinsi ve tipleri, drenaj sahası sınırı, kaynak ve kuyu çevresindeki yerleşim birimleri, endüstri tesisleri, çevrenin topografik yapısı gibi unsurlara bağlı olarak belirlenmiş, önlemler alınması gereken, içerisinde yapılan faaliyetlerin kontrol ve denetime tâbi olduğu ve gerektiğinde yapılaşma ve arazi kullanım faaliyetleri kısıtlanabilir alanları,

z) **(Değişik: RG-24/9/2013-28775)** Koruma alanları etüt raporu: Kaynağın işletmeye alınmasından önce bu Yönetmelikte belirtilen ilgili format ve kriterlere göre jeoloji mühendisi tarafından Ek-13 formuna uygun olarak hazırlanan ve MTA'nın görüşü alınarak İdare tarafından onaylanan raporu,

aa) Kuyu başı donanımı: Üretim ve reenjeksiyon kuyularında akışkanın sağlıklı ve çevreyi kirlilemeyecek bir şekilde üretimini ve reenjeksiyonunu sağlamak ve gerektiğinde kuyuyu uygun şekilde kapatılabilmek amacıyla kullanılan borular, vanalar, adaptör ve spul hattı malzemeleri gibi ekipmanları,

bb) Kuyu içi logları: Kuyunun derinliği boyunca gözlemlenen litolojik değişimler, kayaç yoğunluğu, tabaka kalınlıkları, çatlaklı zonlar ve rezervuar zonlarda sıcaklık, gözeneklilik ve geçirgenlik, akışkana doygunluk, tuzluluk parametreleri, boru arkası çimento homojenliği ile kalınlığını ve kuyu çapındaki değişimler gibi özellikleri belirlemeye yönelik ölçümleri,

cc) MTA: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünü,

çç) MİGEM: Maden İşleri Genel Müdürlüğünü,

dd) Mücbir sebep: Sel, yangın, deprem, çökme, heyelan, savaş hali ile yönetmelikte belirtilen diğer halleri,

ee) Proje: Kaynaktan yararlanmak amacıyla yapılacak çalışmaları düzenleyen, belirlenen usûl ve esaslara göre hazırlanan, arama ve işletme dönemindeki faaliyetlerin başlaması, gelişimi ve bitirilmesi ile ilgili süreleri içeren, beyan niteliğindeki metni,

ff) Reenjeksiyon: Üretilen jeotermal akışkanların kullanıldıktan sonra tamamının veya kalan kısmının yapay yöntemlerle üretildikleri jeolojik formasyonlara geri gönderilmesini/basılmasını,

gg) Ruhsat: Sınırları belirlenmiş bir alanda kaynak tespiti ve işletilmesi faaliyetlerinin yapılabilmesi için verilen izin belgesini,

ğğ) Ruhsat Dönemi: Alan, kuyu ve/veya doğal çıkışa bağlı olarak ruhsat süresince yapılan faaliyetleri,

hh) **(Değişik: RG-24/9/2013-28775)** Sicil: İdare tarafından kaynağa ilişkin hak verilmesi, hakların devredilmesi, ruhsatların birleştirilmesi, taksir edilmesi, haciz, rehin,

ipotek, sona ermesi ve terk edilmesi gibi hususları içeren kayıtları,

ıı) Sondaj: Jeotermal akışkanları aramak, üretmek, kullanım sonrası reenjekte etmek, rezervuarı gözlemek veya test etmek için bilimsel yöntemler ve uygun araçlar kullanılarak, gereken derinlik ve çapta yeryüzünden kaynağa doğru jeolojik takip ile delik kazma ve açma işlemi ile jeotermal rezervuar oluşturmak için akışkan enjekte etmek için kuyu açma işlemini,

ii) (**Değişik: RG-24/9/2013-28775**) Teminat: Kaynağın değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerde, kamu can ve mal sağlığını etkileyecek durumların oluşması ve ruhsat sahibi tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması halinde kullanılmak üzere arama, işletme ve bloke alanları için nakdi para, banka ve özel finans teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak idareye verilen güvence kapsamındaki geçici ödemeyi,

jj) Test: Rezervuarın üretimi, yönetimi ve izleme programını oluşturmak için fiziksel ve kimyasal parametreleri belirlemeye yönelik yürütülen çalışmaları,

kk) (**Değişik: RG-24/9/2013-28775**) Üretim değerleri: Üretim testleri sonucunda belirlenen kuyu tabanı sıcaklığı ve kuyu ağız sıcaklığı, statik sıcaklık, dinamik sıcaklık, statik basınç, dinamik basınç, debi gibi parametreleri,

ll) (**Ek: RG-24/9/2013-28775**) Taksir: Ruhsat alanının Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerince ruhsat sahibinin talebi üzerine veya idarece küçültülmesini,

mm) (**Ek: RG-24/9/2013-28775**) Harç: Ruhsat sahipleri

tarafından, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca her yıl için tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak yatırılan miktarı,

nn) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** Birleştirme: Birbirine mücavir olan aynı kenarda en az iki noktası ortak, ruhsat sahibinin ve ruhsat aşamalarının aynı olması ve oluşacak yeni alanın 5000 hektarı geçmeyecek şekilde en az iki ruhsat alanının, tek ruhsat haline getirilmesini,

oo) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** Teknik sorumlu: Faaliyetlerin bilimsel ve teknik esaslara uygun yürütülmesi sorumluluğunu üstlenen, Kanunun 7 nci maddesi gereği yıllık arama ve işletme faaliyet raporlarının hazırlanmasından sorumlu, faaliyetin niteliğine göre hizmet veren ve idareye bildirilen ilgili mühendisleri,

öö) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** Tesis: Kaynağı kullanmak, yararlanmak veya yararlandırmak üzere kurulmuş, sinai ve/veya ticari faaliyet gösterilen yapılar ile Kanuna tabi kaynaklarla ilgili bölümlerini,

pp) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** Öncelik hakkı: Kanuna tabi kaynaklar için ilk müracaat edene tanınan hakkı,

rr) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** Arama projesi: Ruhsat müracaatı ile birlikte idareye verilen ve arama ruhsat sahasında bir termin planı dahilinde, ekonomik olarak işletilebilecek jeotermal kaynak, jeotermal kökenli gaz ve doğal mineralli su bulabilmek için arama süresi boyunca yapılacak faaliyetlerin başlaması, gelişimi, bitirilmesi ile ilgili süreleri içeren ve Ek-9 Formuna uygun olarak hazırlanan,

beyan niteliğindeki metni/projeyi,

ss) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** İşletme projesi: Jeotermal kaynakların, doğal mineralli suların ve jeotermal kökenli gazların değerlendirilmesi amacıyla belirli bir teknoloji kullanılarak mevcut veya potansiyel kaynak elde etmek ve/veya kaynak kullanılarak diğer teknolojik ürünler elde etmek için yapılacak faaliyetleri düzenleyen Ek-11 Formuna uygun olarak hazırlanan raporu,

(şş) **(Ek: RG-30/5/2014-29015)** Kurul: Kalkınma Bakanının başkanlığında oluşturulan jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ile diğer yatırımların kamu yararı açısından önceliğini ve önemini tespit ederek karar veren Kurulu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ruhsatlar ve İlgili Hükümler

Mülkiyet ve ruhsat

MADDE 5 – (1) Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular devletin hüküm ve tasarrufu altında olup buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir. Kaynağa ilişkin herhangi bir faaliyetin yapılabilmesi için Kanuna göre ruhsat alınması zorunludur.

(2) Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin haklar, medeni hakları kullanmaya ehil Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına, statüsünde jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sularla ilgili faaliyet yapabileceği hususu yer alan Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz şirketlere, kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseselerine, bağlı ortaklık ve iştiraklerine, diğer kamu kurum kuruluş ve idarelerine, gerçek veya tüzel kişi adına verilir.

(3) Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin haklar, miras yolu ile intikal eder. Bu haklar, bütün mirasçılardan vekâletini havi bir vekâletname ile ikinci fıkrada belirtilen niteliklere sahip mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilir. Mirasçılardan ittifak edememeleri halinde mirasçılardan birinin müracaatı ile mahkeme mirasçılardan bu hakkın en ehil olana tahsisine veya bu da mümkün olmazsa ruhsatın satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usûlü ile halleder. Eğer dava söz konusu değil ise altı ay içerisinde intikal işlemleri tamamlanmayan ruhsatlar feshedilir.

Arama ruhsatı almak için müracaat esasları

MADDE 6 – (1) (Değişik:RG-24/9/2013-28775) Arama ruhsatı müracaatları, talep sahibi tarafından 1/25000 ölçekli pafta adı ve altı derecelik dilim esas alınarak yedi basamaklı koordinat sistemine göre yirmi noktayı ve beş bin hektarı geçmeyecek şekilde koordinatları belirtilerek, ekinde Ek-9 Formuna uygun olarak hazırlanan arama projesiyle birlikte üç nüsha olarak hazırlanan müracaat formu Ek-1 ile idareye yapılır.

(2) Arama ruhsatı almak için yapılan başvuru alanının birden fazla il sınırları içine tekabül etmesi durumunda, talep alanının daha büyük olduğu il idaresine başvuru yapılır ve diğer il veya iller idarelerine başvuruyu kabul eden İdare tarafından bilgi verilerek o bölgeye başvuru kabul edilmemesi sağlanır. Arama ve mevcut işletme ruhsatlı faaliyet alanlarında da aynı işlem yapılır. Müracaat edilen alanın koordinatları saat ibresi yönünde sağa (y), yukarı (x) olarak belirtilir. Müracaatlar tek poligon üzerinden yapılır. Bu esaslara uygun şekilde yapılmayan müracaatlar kabul edilmez.

(3) **(Değişik:RG-24/9/2013-28775)** Müracaatlarda öncelik hakkı esastır. Talep sahibinin idareye müracaatı esnasında müracaat tarihi, numarası, saati, dakikası, arama ruhsat müracaat formu Ek-1 üzerine kaydedilir. Müracaata esas olan bilgileri içeren belgenin bir nüshası müracaat sahibine, bir nüshası MİGEM'e gönderilir, bir nüshası da idarede saklanır. Müracaat formları üzerinde hiçbir şekilde değişiklik yapılamaz.

(4) Ancak aynı yer için aynı anda birden fazla talep olması durumunda projeler İdarece incelenerek, en hızlı ve en fazla yatırımı öngören arama projesi tercih edilir ve ruhsatlandırma işlemi yapılır.

(5) İdare müracaat alanı hakkında bilgileri en geç onbeş gün içinde MİGEM'e bildirir. MİGEM tarafından arama ruhsatı talep edilen alan, mevcut haklar dikkate alınarak değerlendirilir, önceden ruhsata bağlanmış kısımlar varsa, bloke alanı kısmı ile birlikte çıkarılarak geride kalan ve uygun olan alan için arama ruhsatı verilebileceği en geç onbeş gün içinde İdareye bildirilir. **(Ek cümle:RG-30/5/2014-29015)** Birbirine karşılıklı en yakın kenarları arasındaki mesafe 1000 metreden az olan alanlara ruhsat verilmez. İdare MİGEM tarafından aramalara açık olduğu belirlenen alan için arama ruhsatı verilmesine ilişkin kararını en geç onbeş gün içinde verir ve sonuç ile ilgili olarak müracaat sahibine yazılı tebligat yapılır.

Arama ruhsatına ilişkin belgeler ve ruhsatının verilmesi

MADDE 7 – (1) (Değişik cümle:RG-30/5/2014-29015) Müracaat sahibi, İdarenin tebligat tarihinden itibaren on beş gün içinde, gerçek kişiler için ek-2, tüzel kişiler için ek-3'te yer alan taahhütname ve mali yeterliliği içeren belgeleriyle birlikte İdareye teslim etmek zorundadır. Belgelerin eksiksiz olarak İdareye verilmesinden sonra İdarece en geç onbeş gün içinde Ek-4'e göre düzenlenmiş arama ruhsatı verilir.

(2) **(Değişik:RG-24/9/2013-28775)** Arama ruhsatı idarece sicile işlendiği tarihte yürürlüğe girer ve bu tarihten itibaren arama ruhsat süresi üç yıldır. Arama ruhsatı verilen alan

koordinatları ile birlikte MİGEM'e en geç onbeş gün içinde bildirilir. Ruhsat verilen alan MİGEM tarafından kayıtlara alınır. Arama ruhsatı sürecinde arama faaliyet raporunda belirtilen çalışmalar sonucunda faaliyetlerin olumlu gelişmesi ve ilave etütlere ihtiyaç duyulması halinde, ruhsat sahibi tarafından ruhsat süresi bitiminden önce revize proje ile arama ruhsatı süre uzatımı için idareye başvuru yapılır. Ancak beklenmeyen hallerde ruhsat süresi bitiminden sonra da başvuru yapılabilir. Bu çalışmaları gerçekleştirmeden yapılan süre uzatım talepleri kabul edilmez. Verilen revize projenin idarece uygun bulunması halinde en geç bir ay içinde süre uzatım talebi sonuçlandırılarak, arama ruhsat süresi bir yıl uzatılır ve en geç onbeş gün içinde MİGEM'e bildirilir.

(3) Arama ruhsatı döneminde İdareye bilgi verilmek koşuluyla sadece test amaçlı üretim yapılabilir. Bu testler sırasında üretilecek akışkanın çevre mevzuatındaki kapasite ve limitleri aşmaması gerekir. Test amaçlı üretim, dinamik sıcaklık, statik sıcaklık, dinamik basınç, statik basınç, su kaybı, basınç düşümü, basınç yükselimi, injektivite testleri ile su kimyası, izotop hidrolojisi, inhibitör testleri, korozyon ve kabuklaşma parametrelerinin belirlenmesi ve doygunluk indisi gibi hidrojeokimyasal çalışmalar yapılabilir.

(4) Bu çalışmaların sonucuna göre ruhsat sahibi tarafından bloke alan talep edilmesi halinde İdare'ye başvuruda bulunulur. Bu alan, gerekli tüm masrafları ruhsat sahibi tarafından karşılanmak üzere MTA tarafından belirlenerek ruhsat sahibine ve İdareye bildirilir. Belirlenen bloke alan diğer talep sahiplerine kapatılır.

Arama faaliyetleri ve faaliyet raporları

MADDE 8 – (1) Arama ruhsat sahibince arama faaliyet döneminde ruhsat alanında;

- a) Ruhsat alanı ve mücaviri ile ilgili önceden yapılmış çalışmalara yönelik literatür çalışması,
- b) Jeolojik prospeksiyon,
- c) 1/25 000 ölçekli jeoloji haritası yapımı veya temini ile birlikte gerek duyulması halinde daha büyük uygun ölçekli jeoloji haritası,
- ç) Jeotermal jeolojisi çalışması, jeolojik kesitler, jeofizik araştırmalar, hidrojeokimyasal çalışmalar; jeoloji mühendisinin nezaretinde açılan sondajlı arama çalışmaları, yapılabilir.

(2) Bu çalışmalar sonucu,

- a) Kuyu içi logları; sıcaklık, elektrik-SP, sonik, gama-ray, nötron, yoğunluk, kaliper, çimento logu,
- b) Kesinleşmiş litolojik log ve kuyu donanımı, işletmeye esas olacak kuyu debisi ile rezervuara ilişkin; dinamik sıcaklık, statik sıcaklık, dinamik basınç, statik basınç, su kaybı, basınç düşüm, basınç yükselim, injektivite v.b. bilgileri içeren raporlar, düzenlenir.

(3) Arama faaliyet raporu, ruhsatın verildiği yılı takip eden yılın Mart ayında başlamak üzere her yıl Mart ayı içerisinde jeoloji mühendisi ile birlikte faaliyetin niteliğine göre diğer ilgili mühendis veya mühendisler tarafından hazırlanarak idareye verilir ve İdare tarafından bir nüshası MTA'ya

gönderilir. Faaliyet raporu, hazırlayan jeoloji mühendisi ve ilgili mühendisler ile ruhsat sahibi veya kanunî vekili tarafından imzalanır.

(4) Arama faaliyet raporlarında; yukarıda sayılan faaliyetlerden o döneme ait yapılmış çalışmalardan elde edilen bulgular ve bunların sonuçları yer alır.

İşletme ruhsatı

MADDE 9 – (1) İşletme faaliyetleri; akışkanın üretimi, kullanım alanları, enjeksiyon, reenjeksiyon, deşarj ve bu faaliyetlere yönelik sondaj çalışmaları, testler ve kullanım alanları ile bunlarla ilgili tesisleri kapsar.

(2) **(Değişik cümle : RG - 24/9/2013 - 28775)** İşletme ruhsatı için arama ruhsat sahibi, arama ruhsat süresi son günü mesai bitimine kadar Ek-5 de yer alan formata uygun olarak hazırlanmış başvuru formu, konusu ile ilgili bir mühendis tarafından Ek-11 Formuna uygun olarak hazırlanıp imzalanmış işletme projesi, varsa koordinatları belirtilmiş bloke alan ve işletme ruhsatı harcı ile birlikte idareye başvurur. Varsa eksiklikler, İdarece en geç bir ay içerisinde ruhsat sahibine bildirilir ve bildirim tarihinden itibaren en geç üç ay içinde ruhsat harcı ve teminatı dahil eksikler tamamlanır. İşletme ruhsat müracaatları ile eksiklikleri tamamlattırılan müracaatlar İdare tarafından en geç bir ay içerisinde sonuçlandırılarak Ek-6 daki forma göre düzenlenmiş işletme ruhsatı verilir. Eksiklerini verilen süre içinde tamamlamayanların işletme ruhsatı talepleri reddedilerek mevcut teminatları irat kaydedilir. İdarece verilen işletme ruhsatları, koordinatları ile birlikte onbeş

gün içinde MİGEM'e bildirilir.

(3) İşletme ruhsatı alındıktan sonra, ruhsat sahibince Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararı veya Çevresel Etki Değerlendirilmesi Gerekli Değildir karar belgesi alınarak, ruhsat alanı ve faaliyete ilişkin diğer meri mevzuattan kaynaklanan gerekli izinlerin alınması için ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları nezdinde en geç üç ay içinde girişimde bulunulması zorunludur. Çevresel Etki Değerlendirmesi işlemleri tamamlanmadan ve gerekli izinler alınmadan işletme faaliyetlerine başlanmaz. Gerekli olan işlem ve izinler için; İdare, ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı mahallindeki tetkiklere yönelik maddi yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır. Gerekli izinlerin **(Değişik ibare: RG-24/9/2013-28775)** 3 yılda alınamaması durumunda ruhsat iptal edilerek teminatı iade edilir.

(4) İşletme ruhsatı İdare tarafından sicile işlendiği tarihte yürürlüğe girer. Bu tarihten itibaren ruhsat süresi otuz yıldır. Süre uzatımları talep edilmesi halinde onar yıllık dönemler halinde yapılır. İşletme ruhsat süresinin son günü akşamına kadar ruhsat sahibinin projesi ile birlikte süre uzatma talebinde bulunması halinde; işletme ruhsatı en geç bir ay içinde on yıl süre ile uzatılır. Süre uzatımları İdare tarafından en geç onbeş gün içinde MİGEM'e bildirilir.

(5) İşletme ruhsat sahibi, projesinde belirtilen termin planına göre akışkanı işletmeye almak zorundadır. Termin planında belirtilen süre içinde akışkan işletmeye alınamaz ise sebepleri ile birlikte İdareye ek süre talebinde bulunulur. İdarece, ek süre talebi incelenerek en fazla **(Değişik ibare:**

RG-24/9/2013-28775) altı ay ek süre verilir. Bu sürede de işletme başlatılamaz ise teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(6) İşletme ruhsat sahibi, işletme projesinde belirtmiş olduğu faaliyetler dışında İdareden izin almadan proje değişiklikleri ve revizyonlar yapamaz, projede yer alan her hangi bir kuyu lokasyonunun değiştirilmesi, kuyu sayısının ve kapasitesinin artırılması, gradyan, enjeksiyon, reenjeksiyon, üretim ve diğer amaçlara yönelik sondaj faaliyetlerinde bulunamaz. Ancak, kuyu tamir, bakım ve temizleme işlemleri yapıldıktan sonra İdareye bildirilir. **(Değişik cümle: RG-24/9/2013-28775)** İdareden izin alınmadan yapılan işlem ve faaliyetlerin tespiti halinde, teminat irat kaydedilerek faaliyetler durdurulur ve teminat üç katına çıkarılarak bir ay içinde tamamlattırılır. **(Mülga cümle: RG-24/9/2013-28775)** (...)Yeni teminatın belirtilen süre içerisinde yatırılması ve yapılmış olan faaliyetlerin uygun bulunması ve revize proje ile kayıtlara alınması veya yapılmış işlemlerin düzeltilmesi ve oluşan zararın tazmin edilmesi halinde faaliyetlere izin verilir. İzinsiz yapılan işlemlerin uygunluğu veya düzeltilmesi konularında İdarece gerek görülen hallerde de, bedeli idare tarafından ödenmek kaydı ile İdare konu hakkında MTA'dan değerlendirme isteyebilir ve değerlendirme sonucuna göre İdare kararını verir. Aynı fiilin tekrarı halinde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(7) Doğal çıkış halindeki jeotermal kaynaklar, doğal mineralli sular ve jeotermal kökenli gazlar için, gerekli kaptajı yapılarak İdareye doğrudan işletme ruhsatı talebinde bulunulabilir.

Bu taleplerde, MİGEM' in kaynağın bulunduğu saha ile ilgili ruhsat ve hakların çakışması açısından değerlendirmesi bir ay içinde tamamlandıktan sonra bu Kanun hükümlerine göre İdarece doğrudan işletme ruhsatı en geç bir ay içinde verilerek MİGEM' e onbeş gün içerisinde bildirilir.

(8) İşletme ruhsat sahibi işletme ruhsatı alındıktan sonra akışkanı üretime almadan önce kaynak koruma alanı etüdünü yaptırır. Ruhsat sahibi tarafından kaynak koruma alanı etüdü yaptırılmadan kaynağın işletmeye alınması durumunda faaliyetler durdurularak teminat irat kaydedilir ve altı ay içinde kaynak koruma alanı etüdünün yaptırılması ve eski teminatın üç katının yatırılması sağlanır. Yeni teminatın yatırılmadığı ve koruma alanı etüdü yaptırılmadığı sürece faaliyeti durdurma kararı kaldırılmaz.

(9) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** Ruhsatlar, ruhsat sahibinin müracaatta bulunması halinde birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, Kanunda belirtilen alan sınırlamasını geçemez. Ancak, işletme ruhsatı safhasında birleştirilmesi talep edilen mücavir ruhsatların kaynak rezervuarının bir bütünlük teşkil ettiğinin MTA'nın uygun görüşü ile tespiti halinde, alan kısıtlaması aranmaz.

Teknik sorumluluk ve faaliyet raporları

MADDE 10 – (1) (Değişik cümle: RG-24/9/2013-28775)

Arama ve işletme ruhsatı süresince projede belirtilen faaliyetlerin tümünün, ilgili mühendislik dallarından bir mühendisin sorumluluğunda yürütülmesi zorunludur. Teknik sorumlu olmaksızın hiç bir faaliyette bulunulamaz. Bulunulması halinde ruhsat teminatı irat kaydedilir ve

faaliyetler durdurulur. Durdurulan faaliyetler teknik sorumlu atanmadığı sürece devam ettirilemez.

(2) Teknik sorumlu; jeotermal sistem, jeotermal rezervuar ile kaynağın aranması, araştırılması, geliştirilmesi, korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve buna yönelik testlerin yapılması, akışkanın emniyetli verimi göz önüne alınarak üretimi, enjeksiyonu, reenjeksiyonu, deşarjı gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde bilimsel ve teknik esaslara bağlı kalarak görev ve sorumluluklarını yerine getirir.

(3) Doğal mineralli su işletme tesislerinde ilgili mühendislik fakültesi mezunu olan kişiler teknik sorumlu olarak atanabilir.

(4) Teknik sorumlu veya sorumlularca hazırlanarak imzalanan yıllık arama ve işletme faaliyet raporlarının ruhsat sahibi tarafından iki nüsha halinde takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar İdareye verilmesi zorunludur. Bu raporların bir nüshası İdare tarafından MTA'ya gönderilir.

(5) Arama ve işletme faaliyet raporlarının süresi içerisinde İdareye verilmemesi halinde teminatı irat kaydedilerek iki aylık ek süre verilir ve teminat iki ay içerisinde iki katına tamamlattırılır. Bu süre sonunda arama faaliyet raporunun verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir ve MİGEM'e bildirilir. **(Ek cümle: RG-24/9/2013-28775)** İşletme faaliyet raporu verilene kadar faaliyetlere izin verilmez.

(6) **(Ek fıkra: RG-24/9/2013-28775)** Ruhsat sahaları için bir teknik sorumlu en fazla beş adet ruhsat sahasında sorumluluk alabilir. Ancak, elektrik üretimi yapılan ruhsat sahalarında sadece bir ruhsat sahası için teknik sorumluluk

üstlenilebilir. Teknik sorumluların üstlendikleri ruhsat sahası sayısı, idare tarafından ilgili meslek odası ile koordineli olarak takip ve kontrol edilir. Belirlenen sayıdan fazla sayıda teknik sorumluluk üstlenen mühendislerin teknik sorumlulukları kabul edilmez.

Mücbir sebeplerle geçici tatil

MADDE 11 – (1) Sel baskını, deprem, çökme, heyelan, çığ, yangın, grizu patlaması gibi doğal afetler ile savaş hali gibi olumsuz hallerin ortaya çıkması durumunda, ruhsat sahibi İdareye müracaat ederek, gerekçe ve süre belirtmek şartıyla on gün içerisinde mücbir sebepten dolayı geçecek sürenin ruhsat süresine eklenmesini ve bu sürede yükümlülüklerinin askıya alınmasını talep eder. Yapılan inceleme ve/veya değerlendirme neticesinde taleple ilgili karar, ruhsat sahibine en geç onbeş iş günü içinde bildirilir. İdare taleple ilgili kararını, onbeş iş günü içinde ruhsat sahibine bildirmedeği takdirde geçici tatil talebi olumlu olarak nitelendirilir. Talebin kabul edilmesi durumunda İdareye yapılan müracaat tarihi geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir.

(2) **(Değişik cümle: RG-24/9/2013-28775)** Jeotermal rezervuar, jeotermal alan, mücaviri ve civarında yürütülen patlatma, ulaşım, alt yapı, enerji güzergâh faaliyeti, sondaj, madencilik gibi faaliyetler sonucunda meydana gelen; çökme, kayma, kaynağın kesilmesi, üretim ve/veya sıcaklıkta azalma, üretimde ve sıcaklıkta sistemin kapasitesini geçen artış gibi fiziksel olumsuzluklar ile insan sağlığını ve sistemi olumsuz etkileyen organik ve inorganik kirlilik

gibi kimyasal olumsuzluklar ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan izin alınamaması beklenmeyen hal olarak kabul edilir. **(Ek cümle: RG-24/9/2013-28775)** Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen, arama ruhsatı sürecinde arama faaliyet raporunda belirtilen çalışmaların yapılmış olmasına ve faaliyetlerin olumlu gelişmesine rağmen süre uzatımı başvurusunda yapılan gecikmeler de beklenmeyen hal kabul edilir. Bu gibi durumlarda da mücbir sebeple ilgili hükümler uygulanır.

(3) Ruhsat sahibi, mücbir sebep ve/veya beklenmeyen hallerin ortadan kalkmasından itibaren en geç üç ay içinde faaliyete geçmek zorundadır. Bu süre içinde faaliyete geçilmemesi durumunda, teminatı irat kaydedilerek teminatın tamamlanması istenir ve faaliyete geçilmesi için üç ay ek süre verilir. Bu ek süre sonunda da teminat tamamlanmaz ve faaliyete geçilmez ise İdare tarafından ruhsat iptal edilerek onbeş gün içinde MİGEM'e bildirilir ve bu Yönetmeliğin 17 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Faaliyetlerin denetlenmesi

MADDE 12 – (1) Faaliyetlere yönelik denetimler her yıl İdare tarafından yapılır. İdarece talep edilmesi halinde MTA tarafından da denetim yapılır. Yapılan denetimlerde, faaliyetlerin onaylanmış Koruma Alanları Etüt Raporunda öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, faaliyetler İdarece durdurulur ve ruhsat sahibi tarafından alınması gereken tedbirler ve yapılması gerekenler gerekçeleri ile birlikte İdare tarafından ruhsat sahibine bir ay içinde bildirilir. Bu tedbirlerin

alınması için ruhsat sahibine uygun süre verilir. Alınacak tedbirin mahiyetine göre bu süre en fazla bir yıl olabilir. Verilen sürenin sonunda öngörülen tedbirlerin yerine getirilmemesi halinde ruhsat iptal edilerek, en geç onbeş gün içinde MİGEM'e bildirilir.

(2) Denetimler, denetlenen faaliyetin mahiyeti ve özelliğine göre ilgili mühendis veya mühendisler, mali uzman ile hukukçudan oluşturulacak en az üç kişilik bir heyet tarafından yapılır. **(Ek cümle: RG-24/9/2013-28775)** İdarece gerekli görülmesi halinde teknik sorumlunun da denetimlerde hazır bulunması zorunludur.

(3) Denetimler aşağıda belirtilen ilkeler dikkate alınarak yürütülür.

a) Denetimlerde;

- 1) Proje termin planında belirtilen ve gerçekleştirilen faaliyetlerin projeye uygunluğu,
- 2) Jeotermal sistemin ve çevrenin korunması ile ilgili tedbirlerin alınıp alınmadığı,
- 3) Reenjeksiyon ve deşarjın teknik kurallarına ve çevre mevzuatına uygunluğu,
- 4) Faaliyet için alınması gereken izinlerin; ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlardan süresi içinde alınıp alınmadığı,
- 5) İşletme faaliyetlerinin koruma alanı etüt raporuna uygunluğu,
- 6) Üretim faaliyetlerinin, üretim değerlerine yaptığı etkilerin sürekli olarak izlenip izlenmediği, konularına yer verilir.

7) **(Ek: RG-30/5/2014-29015)** Arama ve/veya işletme ruhsat alanları içinde açılmış veya açılacak olan kuyuların İdareye sunulmuş bilgi, belge ve formlara uygun olup olmadığı,

(4) Denetim esnasında, çevrenin kirlenmesi, kaynağın israf edilmesi ile can ve mal emniyeti gibi aciliyet gerektiren durumların tespiti halinde ara rapor verilerek İdareden ruhsat sahibi nezdinde gerekli tedbirlerin alınmasını sağlaması istenir. Raporun bir nüshası ruhsat sahibine verilir.

(5) Faaliyetlere yönelik İdarenin talebi doğrultusunda MTA'ya yaptırılacak denetim için ruhsat sahibi tarafından MTA'ya bin Türk Lirası ödenir. Bu miktar, MTA tarafından her yıl üretici fiyat endeksine göre arttırılır.

Görevlendirme giderlerinin karşılanması

MADDE 13 – (1) Memuriyet mahalli dışında MTA tarafından görevlendirilen konu ile ilgili personel ve yardımcı personele 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında 6245 sayılı Harcırah Kanunu genel hükümlerine göre harcırah ödenir bu madde kapsamında ödenen gündelik tutarında herhangi bir ad altında kesinti yapılmaz.

(2) MTA tarafından yapılacak inceleme ve denetimler için gerekli görülmesi halinde, diğer ilgili bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarının da katılımı istenebilir. Bu şekilde yapılan görevlendirmelerde de personelin günlük harcırah miktarı yukarıdaki hükümlere göre belirlenir.

Devir

MADDE 14 – (1) Arama ve işletme ruhsatları, hukuki bir sakınca olmadığının belirlenmesi durumunda 5 inci maddede belirtilen şartları haiz gerçek veya tüzel kişilere devredilebilir.

(2) Ruhsat sahibi, ruhsatını devretmek istediği gerçek veya tüzel kişiye ait bilgi ve belgeleri İdareye yazılı olarak bildirir. **(Ek cümle:RG-24/9/2013-28775)** Devir eden, arama/işletme faaliyet raporu verir. İdare bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içerisinde devir işlemlerinin 5 inci maddeye uygunluğu açısından değerlendirerek sonucunu ruhsat sahibine bildirir. Ek-7’de belirtilen ruhsat devir formuna göre hazırlanmış belge, İdarede görevli yetkilinin huzurunda karşılıklı olarak imzalanarak devir işlemi tamamlanmış olur.

(3) İdare tarafından kaynağa ilişkin hak verilmesi, hakların devredilmesi, haciz, rehin, ipotek ve sona erme hususlarını içeren sicil tutulur. Haklar, sicile işlendiği tarihte yürürlüğe girerek hüküm ve sonuç doğurur.

İntikal

MADDE 15 – (1) Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin hak ve yükümlülükler miras yolu ile bir bütün olarak intikal eder, bu haklar mirasçıların rızası olsa da bölünemez. Mirasçıların ilk altı ay içinde, intikal eden haklarını bir bütün olarak kullanmaları ve bu hakkı 5 inci maddesinde tanımlanan haklara haiz gerçek ya da tüzel kişiye devir etmek üzere İdareye müracaat etmeleri zorunludur. Aksi takdirde ruhsat iptal edilir.

(2) Mirasçılarının anlaşamamaları halinde içlerinden birinin mahkemeye müracaat etmesi ve ruhsat ile ilgili konunun yargıya intikal ettiğini gösterir bir belge ve veraset ilamı ile birlikte İdareye müracaat etmesi durumunda mahkeme sonucu beklenir.

(3) Mahkeme sonucunda ruhsatın satışına karar verilmesi halinde ruhsat, İdare tarafından ihale edilir. Bu ihale sonucu elde edilen gelirden yapılan masraflar düştükten sonra kalan miktar mirasçılara verilir.

(4) Davanın verilen altı aylık yasal süreden sonra kesinleşmesi halinde, mahkemenin ruhsat hakkını verdiği kişinin mahkeme kararı ile birlikte iki ay içinde intikal için gerekli belgelerle İdareye müracaat etmesi zorunludur. Aksi halde ruhsat iptal edilerek mirasçının Kanundan doğan tüm hakları sona erer.

(5) Ruhsat sahibinin ölüm tarihinden itibaren altı ay içerisinde İdareye intikal işlemleri için müracaat edilmediği takdirde, ruhsat iptal edilir. İntikal talebinin ruhsat süresi içinde yapılması zorunludur. Ancak ölüm tarihinin ruhsat süresinin son iki ayı içinde olması durumunda, Kanun ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ruhsat süresi sonundan itibaren iki ay ek süre verilir.

(6) Ruhsat sahibinin vefatı ile intikal işlemi tamamlanıncaya kadar geçen sürede ruhsattan doğan hak ve yükümlülüklerden mirasçılar sorumludur.

(7) Devir ve intikal belgeleri ile gerekli harç ve teminat makbuzlarının İdareye verilmesini takiben intikal işlemleri yürütülür.

Sicil

MADDE 16 – (1) Sicile, altı derecelik dilim esasına göre belirlenmiş ruhsatın koordinatları, doğal çıkış ve kuyuların koordinatları, üretim değerleri, devir, ihtiyati haciz, rehin, ihtiyati tedbir, ipoteğe ilişkin bilgiler, akışkanın kullanımına ilişkin kira, devir, verilmiş kullanım hakkı vb. bilgiler ile ilgili sözleşme ve protokoller, rüsum ve temettü hisse devirleri, işletme imtiyazı ile hakların sona ermesi işlenir.

(2) İlgililer, sicil kayıtları ile ilgili bilgileri İdarenin sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Sicil alenidir ve kaynak sicilindeki kayıtlar herkese açık olup bilinmediği iddia edilemez.

(3) Haklara ilişkin olarak yapılan sözleşmeler, İdarece sicile işlenmedikçe üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. İşletme ruhsat sahipleri tarafından üçüncü kişiler ile yapılan kira sözleşmeleri idareye verilir. Verilen sözleşmelerin idarece sicile işlenmesi zorunludur. **(Ek cümle: RG-24/9/2013-28775)** İşletme ruhsat sahipleri tarafından üçüncü kişiler ile yapılan kira sözleşmeleri idareye verilir. Verilen sözleşmelerin idarece sicile işlenmesi zorunludur.

(4) Kaynak sicilini; ruhsat sahibi, ruhsat sahibinin vekili ve devir talebi söz konusu olduğunda devir alacak gerçek ve tüzel kişiler ilgili memurun nezaretinde görebilir.

(5) Ruhsatın devri halinde sicil kayıtları, ruhsatı yeni devir alan gerçek veya tüzel kişi adına yeniden düzenlenir.

(6) Arama ruhsatı için aşağıdaki hususlar sicile işlenir;

a) Ruhsat numarası,

- b) Ruhsatın yürürlük tarihi,
  - c) Ruhsat sahibi gerçek kişi ise; adı, soyadı ve TC kimlik numarası,
  - ç) Tüzel kişiler için ruhsat sahibinin adı, vergi dairesi ve numarası,
  - d) **(Değişik: RG-30/5/2014-29015)** Ruhsatın bulunduğu 1/25.000 lik pafta, alan ve/veya doğal çıkış, kuyunun cinsi, derinliği ve kuyu başı koordinatları,
  - e) Kaynağın cinsi; jeotermal kaynak, doğal mineralli su, jeotermal kökenli gaz/doğal karbondioksit gibi,
  - f) Devir ve intikal bilgileri,
  - g) Haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve ipotek bilgileri,
  - ğ) Ruhsatla ilgili uygulanmış hak düşürücü madde cezaları,
  - h) Ruhsatın kanunen sona erme durumları ve sebepleri,
- (7) İşletme ruhsatları sicil kayıtlarında aşağıdaki hususlar işlenir.
- a) Ruhsat numarası,
  - b) Ruhsatın bulunduğu 1/25.000 lik pafta ve alanının hektar olarak miktarı,
  - c) Ruhsatın yürürlük tarihi,
  - ç) Ruhsat sahibi gerçek kişi ise; adı, soyadı ve TC kimlik numarası,
  - d) Tüzel kişiler için ruhsat sahibinin adı, vergi dairesi ve numarası,
  - e) İşletme ruhsatının cinsi; jeotermal kaynak, doğal mineralli su ve jeotermal kökenli gaz,

- f) Ruhsatın 6 derecelik dilim esasına göre koordinat değerleri,
- g) Akışkanın çıkış şekli; sondaj veya doğal ve bunların 6 derecelik dilim esasına göre koordinatı,
- ğ) Sondaj ve/veya doğal çıkışın adı,
- h) **(Değişik: RG-30/5/2014-29015)** Jeotermal kaynağın/doğal mineralli suyun sıcaklığı, debisi ve kuyunun; üretim değerleri, kullanım amacı, derinliği,
- ı) **(Değişik: RG-30/5/2014-29015)** Jeotermal kökenli gaz adı ve metreküpü/tonu, elektrik üretimi yapılıyor ise elektrik üretim değerleri,
- i) Devir ve intikal bilgileri,
- j) Haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve ipotek bilgileri,
- k) Ruhsat birleştirme veya sınır değiştirme işlemleri ve koordinat değerleriyle ilgili bilgiler,
- l) Ruhsatın kanunen sona erme durumları ve sebepleri,
- m) Ruhsat alanına ve ruhsatın konumuna özel yukarıda belirtilen bilgilerin dışında varsa diğer mevzuata göre ruhsatlarla olan durumu ile ilgili bilgiler.

İhale

MADDE 17 – (1) Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş, arama ve işletme ruhsatları, İdare tarafından en geç altı ay içinde ihale yoluyla arama ve işletmeye açılır. İdare tarafından gerçekleştirilecek ihalelere ilişkin ilanlar Resmî Gazete’de yayınlanır. **(Değişik cümle: RG-24/9/2013-28775)** İhale ilan süresi içerisinde ihaleye

müracaat olmaması halinde arama ve işletme ruhsat alanları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihale gününü takip eden ilk iş günü aramalara açık hale gelir. Bu durum MİGEM'e onbeş gün içerisinde bildirilir.

(2) **(Ek: RG-30/5/2014-29015)** 6 ncı maddenin beşinci fıkrası kapsamında ruhsatlandırılmayan küçük alanlar, alanın uzun kenarlarına mücavir ruhsat sahipleri arasında ihale edilebilir. İhale edilen alan, ihale üzerinde kalan ruhsat sahibinin mevcut sahasına ilave edilir. Mücavir ruhsat sahalarının sahibinin aynı kişi olması halinde, ihale yapılmaksızın ruhsat aşamasındaki harç miktarının ödenmesi şartı ile ruhsat sahasına ilave edilebilir. İlave sonucunda ortaya çıkan saha için alan kısıtlaması aranmaz.

Harç

MADDE 18 – (1) Ruhsatların verilmesi için harç ve teminatın yatırılması zorunludur. Harç ve teminat ödenmediği takdirde ruhsat talebi ve projeler uygun olsa bile ruhsat verilmez.

(2) Jeotermal kaynaklar için 1000 Türk lirası, doğal mineralli sular için 500 Türk lirası arama ruhsat harcı alınır.

(3) Jeotermal kaynaklar için 4000 Türk lirası, doğal mineralli sular için 2000 Türk lirası işletme ruhsat harcı alınır. Bu miktarlar Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği yıl için geçerli olup, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

Teminat

MADDE 19 – (1) Arama ve işletme ruhsatlarının alanlarına bağlı olarak hektar başına ruhsat harcının yüzde biri tutarında teminatı İdarece alınır. Teminat miktarı 15000 Türk Lirasından az olamaz.

(2) MTA adına tescilli olup arama ruhsatına bağlanan jeotermal alanların içerisinde; gerçek veya tüzel kişiler adına Kanuna göre intibakı yapılmış hakların bulunmasından dolayı hukuki ve teknik nedenlerle MTA tarafından Kanunun Geçici 3 üncü Maddesi kapsamında ihale edilememesi durumunda, bu alana ait teminatlar MTA adına intibak yapılan alanın hektarı bazında hesaplanır ve hesaplanan bu miktar alanda faaliyette bulunan kuyu ve doğal çıkış sayısına bölünerek işletme sahiplerinden alınır. Teminat miktarının süresi içerisinde ödenmemesi halinde Kanunun 11inci madde hükümleri uygulanır.

(3) Önceden alınan işletme ruhsatı teminatları beş yılda bir Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen yeniden değerlendirme oranına göre arttırılarak güncelleştirilir. Kanuna göre önceden yatırılmamış, tamamlanması veya yenilenmesi gereken teminatlar, güncel teminat üzerinden alınır.

(4) Ruhsat alanının küçültülmesi halinde hektar başına teminat yeniden hesaplanarak fazla olan teminat miktarı ile ruhsatın sona ermesi halinde mevcut olan teminat ruhsat sahibine İdare tarafından en geç bir ay içerisinde iade edilir.

(5) İrat kaydedilen teminatların her defasında güncel teminat üzerinden yatırılması zorunludur.

İdare payı

MADDE 20 – (1) (Değişik cümle: RG-24/9/2013-28775)

Jeotermal kaynakların konut, iş yeri, balıkçılık, sera, kaplıca, termal kür merkezi gibi, ısıtma ve diğer amaçlı doğrudan kullanıldığı alanlar ve/veya dolaylı olarak yararlanıldığı elektrik enerjisi üretimi, kuru buz, mineral tuz eldesi, kurutma, soğutma gibi durumlarda ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. **(Ek cümle: RG-24/9/2013-28775)** İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1'i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, kaynağın sınırları içinde bulunduğu belediye veya ilgili köy tüzel kişiliğine bir ay içinde İdare tarafından ödenir. Doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların da doğrudan ve/veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerden elde edilen gayrisafi hâsılatın % 1'i tutarında idare payı alınır.

(2) Kanunun yürürlük tarihine kadar MTA adına tescil edilmiş jeotermal alanlar ile müracaatların başlama tarihine kadar MİGEM tarafından buluculuk belgesi verilerek MTA adına tescil edilen ve ilgili İdarece MTA adına arama ruhsatına bağlanan jeotermal alanların içerisinde gerçek veya tüzel kişiler adına doğal çıkış ve/veya kuyu bazında faaliyet yapılabileceğine dair hakların bulunmasından dolayı hukuki ve teknik nedenlerle MTA tarafından ihale edilememesi durumunda, bu alanlarda işletme yapan işletme ruhsatı sahipleri **(Ek ibare: RG-24/9/2013-28775)**

ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletme süresince ödenen İdare payının yarısı İdare tarafından MTA'ya ödenir.

(3) İdare payının belirtilen süre içerisinde ödenmemesi halinde teminat irat kaydedilerek iki aylık süre verilir. Bu süre sonuna kadar idare payı yatırılmaz ve teminat tamamlanmaz ise faaliyetler durdurulur. İdare payının yatırılmadığı ve teminat tamamlanmadığı sürece faaliyet durdurma kararı kaldırılmaz.

(4) **(Ek: RG-24/9/2013-28775)** İdare payını ödemeyen sözleşmeli kullanıcının su kullanımına ilişkin faaliyeti idarece durdurulur.

İdarî yaptırımlar

MADDE 21 – (1) Arama ve/veya işletme ruhsatı olmadan Kanuna tabi kaynağa yönelik hiçbir faaliyette bulunulamaz. Ruhsat olmadan faaliyette bulunulduğunun tespit edilmesi halinde faaliyetler İdarece durdurulur ve 22/2/ 2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdare Kanununa göre 50.000 Türk Lirası İdare tarafından idari para cezası tahakkuk ettirilir. İdari para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

İrtifak ve kamulaştırma

MADDE 22 – (1) Arama ruhsat sahibi, arama faaliyetlerini, özel mülkiyete konu tarla, bağ, bahçe gibi alanlarda taşınmazın sahibinden izin alınarak sürdürür. Taşınmazın

sahibinden izin alınamaması halinde, İdareye müracaat edilerek irtifak hakkı talebinde bulunulabilir. Talep İdare tarafından incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. İdarece talebin uygun bulunması halinde kamu yararı kararı alınır.

(2) İşletme ruhsatı sahibi, ruhsat süresince işletme faaliyetlerini varsa özel mülkiyete konu taşınmaz sahibinden izin alarak yürütür. Ruhsat sahibi, işletme için gerekli sondaj yerleri, isale hatları, **(Ek ibare: RG-24/9/2013-28775) boru hatları**, kaptaj, akışkanın kullanımına yönelik tesis, vb. için gerekli yer ve güzergâha yönelik taşınmaza olan ihtiyacını taşınmazın sahibi ile anlaşma yoluyla sağlayamaması halinde İdareye başvurarak irtifak hakkı veya kamulaştırma talebinde bulunulabilir. Talep İdare tarafından incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. İdarece talebin uygun bulunması halinde kamu yararı kararı alınır.

(3) İrtifak ve kamulaştırma işlemleri, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yürütülür. **(Ek cümle: RG-24/9/2013-28775)** Kamulaştırma Kanunu uyarınca acele el koyma halinin gerektirdiği durumlarda ruhsat sahibinin başvurusu üzerine söz konusu Kanunun 27 nci maddesine göre Bakanlar Kurulu tarafından acele el koyma kararı alınmasına ilişkin ilgili idare tarafından idarenin bağlı olduğu bakanlığa başvurulur. İrtifak ve kamulaştırma bedelleri ile masrafları ruhsat sahibince ödenir.

(4) Kamulaştırılması talep edilen alan, kamulaştırma kararı alınmasından sonra tapuya İdare adına tescil ettirilir ve bu alanda işletme faaliyetleri devam ettiği sürece ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

(5) Ruhsat sahibi ile akışkandan yararlananlar tarafından kamulaştırılan taşınmaza faaliyetler için ihtiyaç kalmadığının İdareye bildirilmesi ve İdare tarafından da bu hususun tespit edilmesi veya doğrudan İdare tarafından belirlenmesi halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre rayiç bedeli ödenmek kaydı ile kamulaştırılan alanın eski sahibine iade edileceği hususu ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz İdareye kalır.

(6) Ruhsat sahibi, irtifak veya kamulaştırılan alanı amacı dışında kullanamaz. Kullandığının belirlenmesi durumunda yapılan tasarruf ruhsat sahibi tarafından kaldırılır ve çevreye, kaynağa ve rezervuara verilen zararlar giderilerek ruhsat sahibinden tahsil edilir.

(7) Ruhsat sahibi bu alanı, projesinde belirtilen süre içinde çevreyle uyumlu olacak şekilde doğaya yeniden kazandırarak terk etmek zorundadır. Aksi takdirde, irtifak veya kamulaştırma alanındaki zararları tazmin etmekle yükümlüdür.

(8) Üç ay içinde belirlenen zararların ruhsat sahibinden tahsil edilememesi ve projesinde belirtilen süre içerisinde alanın çevreye uyumlu hale getirilmemesi durumunda, bu alacaklar Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir. Tapu siciline konulan şerhler İdarenin müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

Kaynak rezervuarının korunması

MADDE 23 – (1) Kaynak koruma alanı etüdü; jeoloji ve hidrojeoloji çalışmaları, çevre mevzuatında yer alan kriterlere göre yüzeysel kirletici unsurların belirlenmesi, jeotermal sistemin unsurlarını oluşturan beslenme alanı, rezervuar, örtü kaya, ısıtıcı kaya, kaynak çıkışı alanı belirlenmesi, kaynağın kirletici unsurlardan korunması amacıyla, koruma alanı zonları ve bu zonlarda alınması gereken tedbirleri içerir.

(2) Koruma alanı etüdünde rezervuarın korunmasına yönelik tedbirler; kaynağın işletmeye alınmasından önce yapılmış olan üretim testleri sonucunda belirlenen rezervuar parametrelerine göre kuyu bazında ve bu kuyulardan alınabilecek toplam üretim miktarını, kullanımdan dönen akışkanın miktarı ve bu akışkanın yeraltına reenjeksiyonu için uygun lokasyonlar ve uygun kapasitede kuyu sayılarını, üretim testleri sırasında yapılmış ve yapılacak kimyasal testlerle çatlaklı zonların ve üretim kuyularının kısmen veya tamamen tıkanmasına yol açacak bileşiklerin tespit edilmesi durumunda sürdürülebilir üretimin sağlanması için gerekli uygulamaları içerir.

(3) Jeotermal sistemi olumsuz etkileyecek maden işletmesi, kanal, yol yapımı gibi faaliyetlere, kaynak koruma etüt raporuna göre İdarece değerlendirme yapılarak gerekli tedbirlerin alınması halinde izin verilir veya verilmez. Kaynak koruma alanı zonlara ayırma esasları ve bu zonlarda alınması gereken tedbirler Ek-8'de yer almaktadır.

(4) **(Değişik cümle:RG-24/9/2013-28775)** İşletme ruhsat

sahibi tarafından işletmeye geçilmeden önce ilgili jeotermal alan için EK-13'te yer alan formata göre yaptırılmış olan koruma alanları etüt raporu, idare tarafından MTA'ya gönderilir. MTA en geç iki ay içerisinde masraflar ruhsat sahibi tarafından karşılanmak kaydıyla nazari ve/veya mahallinde inceleme yaparak rapor hakkında görüşünü İdareye bildirir. İdare, raporu MTA' nın görüşünü aldıktan sonra onaylar. Koruma Alanları Etüt Raporunda belirtilen arazi kullanımı ve yapılaşmaya yönelik koşul ve kısıtlamalar, yörenin imar planı hazırlanırken esas alınır. Jeotermal alanı tamamen veya kısmen kapsayacak şekilde daha önce onaylanmış imar planı mevcut ise Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılmış koruma alanları etüt raporunda öngörülen arazi kullanımı ile yapılaşmaya yönelik, kısıtlama ve koşullar gözönüne alınarak işlem yapılır.

(5) Koruma Alanları Etüt Raporunda belirlenmiş olan koruma alan sınırlarının, mevcut imar planı içerisine düşen kısımları plan üzerine işlenir. **(Ek cümle:RG-24/9/2013-28775)** Ayrıca, koruma alanı sınırları, yeraltı suyu havza haritaları üzerine işlenmek üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ve belediye sınırları dahilinde ise ilgili belediyeye bildirilir.

(6) **(Ek: RG-24/9/2013-28775) (Değişik: RG-30/5/2014-29015)** Arama ve/veya işletme ruhsatlı alanlarda, yönlü sondaj tekniği ile açılacak olan tüm üretim/reenjeksiyon kuyuları ile ruhsat sınırına 500 metre mesafe içinde açılacak üretim ve/veya reenjeksiyon kuyuları için kuyu içi koordinat ölçüleri alınır ve Ek-14 form düzenlenir. Bu form, kuyunun tamamlanmasını müteakiben sondaj kulesinin kuyudan ayrılma tarihinden itibaren 30 gün içinde idareye bildirilir

ve sicil dosyasına eklenir. Kuyu içi koordinatları ile ruhsat sınırı arasındaki mesafe 100 metreden az olamaz. Bu formun süresi içerisinde verilmemesi ve/veya bu mesafenin ihlal edilmesi durumunda kuyuda üretim/reenjeksiyon faaliyetlerine idarece izin verilmez. Ancak ruhsat sahiplerinin aynı olması durumunda veya ruhsat sahiplerinin anlaşma sağlaması halinde ve bu anlaşmanın yazılı metnini İdareye bildirmesini müteakip sicile işlenmesi koşulu ile mesafeye ilişkin şartlar aranmaz. Arama ve/veya işletme ruhsatlı alanlardaki reenjeksiyon kuyularının, komşu ruhsat alanındaki üretim kuyularına zarar vermemesi esastır.

Deşarj ve reenjeksiyon

MADDE 24 – (1) Ruhsat sahibi, kullanımdan dönen akışkanın kimyasal analizini akredite olmuş bir laboratuara yaptırır. Şayet akışkanın kimyasal bileşimi çevre limitlerini aşıyor ise öncelikle uygun yöntemlerle arıtılarak ilgili çevre mevzuatı limitleri altına düşürülür. Daha sonra uygun alıcı ortam belirlenir. Kullanımdan dönen akışkan, belirlenen alıcı ortama usulüne uygun şekilde deşarj edilir. Arıtma sonrası elde edilen akışkanın üç ayda bir kimyasal analizi yaptırılarak çevre limitlerini aşıp aşmadığı kontrol edilir.

(2) Ruhsat sahibi, kullanımdan dönen akışkanın içeriği Çevre mevzuatında belirtilen çevre limitlerine göre deşarja uygun değil ise reenjekte etmekle yükümlüdür. Reenjeksiyon amaçlı belirlenen alanda önceden açılmış ve reenjeksiyon şartlarını sağlayan mevcut kuyu varsa değerlendirilir. Akışkanın reenjekte edileceği rezervuara olumsuz etkilerinin olup olmayacağı bir ön değerlendirme yapılarak

belirlenir. Olumsuz etki söz konusu değil ise reenjeksiyon yapılabilir. Olumsuz etkisi var ise bu etki ortadan kaldırıldıktan sonra reenjeksiyon yapılır. Reenjeksiyon yapıldığı sürece gözlemler sürdürülür. Reenjeksiyonun rezervuar ve üretim değerleri üzerinde olumsuz etkilerinin gözlenmesi durumunda, reenjeksiyon işlemi durdurulur ve yeni bir lokasyon tespiti için araştırma yapılır.

(3) Gerçekleştirilen çalışmalar reenjeksiyonun mümkün olmadığı sonucunu veriyorsa, bu durum tüm bilgi ve belgeler ile birlikte İdare tarafından MTA' ya iletilerek incelttirilir ve gerekli ise masrafı ruhsat sahibi tarafından karşılamak kaydıyla MTA tarafından yerinde tetkik yapılır. Formasyonun fiziksel ve kimyasal özellikleri nedeniyle işletme ruhsat sahasında reenjeksiyonun yapılamayacağını MTA tarafından onaylanması halinde, çevre kirlenmesini önleyecek tedbirler alınarak deşarj yapılır.

(4) Entegre jeotermal kaynak kullanım alanı dışındaki müstakil kaplıca ve doğal mineralli su işletmelerinde, reenjeksiyon ve enjeksiyon şartı aranmayabilir. Bu tip durumlarda akışkan çevre mevzuatı açısından ilgili Bakanlığın görüşü alınarak, belirlenen uygun alıcı ortama usulüne uygun şekilde deşarj edilebilir.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerine ilişkin hususlar

MADDE 25 – (1) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca ilan edilen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezlerinde Kanuna tabi faaliyetlerin yürütülebilmesi için aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde;

1) Jeotermal kaynağın aranması, geliştirilmesi, işletilmesi ve terk edilmesi ile jeotermal akışkanın kullanılması hususundaki işlemlere ilişkin başvurular dâhil olmak üzere her türlü jeotermal faaliyetlerde veya ilgili İdare tarafından resen yapılacak işlemlerde İdare tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınır.

2) Jeotermal alanların etkin, verimli ve sürdürülebilir kullanımına yönelik öncelikli olarak imar planlarının ve bu planlara bağlı olarak jeotermal su dağıtım projesinin hazırlanması esastır.

3) Sağlık ve termal turizmine yönelik kullanım alanlarında imar planı olmadan Kanuna tabi faaliyetlere izin verilmez. Sağlık ve termal turizm amaçlı işletme faaliyet izinlerinin verilmesi ve bu tesislerin termal su ihtiyacının belirlenmesi, onaylı imar planları ile getirilen yatırım alanları ve plan hükümlerine göre yapılır. Diğer kullanımlara yönelik talepler sağlık ve termal turizmin ihtiyacı olan akışkan ihtiyacı sağlandıktan sonra karşılanır. İmar planlarının onaylanmasından sonra öncelikli olarak jeotermal su ana dağıtım projesi ilgili İdarece hazırlanır. Ayrıca mevcut tesislere ve imar planı kararlarına göre bu alandaki, sağlık ve termal turizm potansiyeli dahil tüm entegre kullanımların akışkan ihtiyacı ilgili İdarece belirlenir.

4) Enerji üretimi ve ısıtma uygulamalarına uygun jeotermal akışkanlar hariç, diğer akışkanların bulunduğu alanlarda akışkan öncelikli olarak sağlık ve termal turizm amaçlı

kullanılır. Bunun için akışkanla ilgili arama, araştırma ve geliştirme çalışmaları yapıldıktan sonra sağlık ve termal turizm amaçlı kullanıma uygun olup olmadığına ilişkin değerlendirme fiziksel, kimyasal veya endikasyon özelliğine göre ilgili İdarece yapılır. Bu alanlarda enerji üretimi ve ısıtma uygulamalarına konu jeotermal akışkanın, bu kullanımlardan sonra reenjeksiyon şartlarının müsaade ettiği aralıktaki sıcaklık ve debideki kısmının entegre olarak sağlık ve termal turizm amaçlı kullanılması sağlanır. Enerji ve ısıtmaya uygun jeotermal akışkanın bulunduğu sahalarda, enerji ve ısıtma amaçlı kullanımın veya talebin olmadığı veya kullanım potansiyelinin bulunmadığı durumlarda bu akışkanın sağlık ve termal turizm amaçlı kullanımına izin verilir.

5) Ruhsat sahiplerince açılacak yeni ve mevcut sondajlardan üretilen akışkanın turizm belgeli tesislerin ihtiyacından sonra artan kısmı ilgili İdare tarafından su dağıtım projesinde değerlendirilir. İşletme ruhsatı sahibi tarafından talep edilmesi ve ilgili İdarece de uygun görülmesi halinde mevcut sondajların işletilmesi ilgili İdare tarafından yapılabilir.

6) Turizm belgeli tesislerde jeotermal su miktarı, metreküp birim cinsinden hesaplanmak suretiyle debi ölçer, sayaç ve benzeri teknik aletlerle yılda en az dört kez olmak üzere belirli periyotlarda ölçülür ve ölçümü takiben iki ay içerisinde jeotermal su kullanım bedeli tahsil edilir. Turizm belgeli tesislerin kullandığı jeotermal su miktarı belirlendikten sonra her bir Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ile Turizm Merkezi için; jeotermal kaynak

üretim ve dağılım yöntemi, maliyeti ve Jeotermal kaynağın özelliklerine göre ilgili İdare tarafından ayrı ayrı belirlenen birim fiyat üzerinden jeotermal su kullanım bedeli alınır. Debi ölçme işlemi için kullanılacak teknik aletler sondaj çıkış noktalarına veya akışkanın bir dağıtım şebekesiyle dağıtılması halinde tesislere giriş noktasındaki bağlantı noktasına takılır. Jeotermal akışkanın doğal cazibesi ile çıktığı yerlerde debimetre ile ölçümün mümkün olmaması halinde akışkanın kullanım miktarı, turizm belgeli tesise ait proje ve mevcut kullanım miktarı dikkate alınarak yapılır. Jeotermal akışkan birim fiyatı her takvim yılı başında İlgili İdarece yeniden belirlenir. Jeotermal akışkanın ilk kullanımı ile entegre kullanımlar sonrasındaki kullanımlarında ayrı birim fiyat uygulaması yapılabilir.

7) Bu alanlarda üretilen jeotermal akışkanın bu alanlar dışındaki turizm belgeli tesislerde de kullanılması halinde bu madde hükümleri uygulanır.

Teşvik ve diğer haklar

MADDE 26 – (1) Jeotermal kaynak dağıtımı ve üretimi yapan şirketler sanayi kuruluşu ve atık arıtma kuruluşu olarak değerlendirilir. İşletme ruhsatına sahip ilgili şirketlerin müracaatı halinde, İdare tarafından gerektiğinde MTA'nın görüşü de alınmak sureti ile yapılan değerlendirmeler sonucunda bu şirketlere "jeotermal kaynak dağıtım şirketi", "jeotermal kaynak üretim şirketi" veya "jeotermal kaynak dağıtım ve üretim şirketi" belgesi verilir.

(2) Bu belgelerle şirketler; sanayi kuruluşları ya da atık arıtma kuruluşlarının yararlandığı başta elektrik tarifeleri

olmak üzere avantajlı olan diğer tüm teşvik ve haklardan yararlanmak konusunda ilgili diğer kurumlara müracaat edebilirler.

(3) Verilen bu belgeler sicile işlenerek İdarece MİGEM'e bildirilir. Herhangi bir nedenle işletme ruhsatı iptal edilen şirketin bu belgesi de iptal edilir ve MİGEM'e ve bu belge ile herhangi bir teşvik ve haktan yararlandırılan kuruma bildirilir.

(4) **(Değişik:RG-24/9/2013-28775)** Entegre kullanıma uygun jeotermal akışkan işletme ruhsatına sahip, gerçek veya tüzel kişiler reenjeksiyon şartlarının müsaade ettiği aralıktaki sıcaklık ve debideki kendi ihtiyacından fazla jeotermal akışkanı öncelikle sera ve organik tarım ısıtmasında değerlendirilmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin kendisinin sera kurmaması halinde, öncelikle mevcut seralara olmak üzere üçüncü kişilere idarenin onayı ile kiralanır. İdarece, işletme projelerinde bu fıkrada belirtilen hususların sağlanmış olması aranır. Kiralama bedeli alt ve üst limitleri idarece belirlenir. Kira bedeli belirlenirken en yakın kültür ve turizm koruma ve geliştirme bölgelerindeki belirlenen bedeller dikkate alınır.

(5) Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde, jeotermal kaynakların aranması, geliştirilmesi, işletilmesine yönelik tesisler ile jeotermal ve doğal mineralli suların kullanılması için gerekli alanlardan Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecri misil alınmaz. **(Ek cümle:RG-24/9/2013-28775)** Ancak, belirtilen su kaynaklarından elde edilen suyun işletilmesi ve bu amaçla hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve

tasarrufu altında olan taşınmazlar üzerinde sondaj yerleri, isale hatları, kaptaj, akışkanın kullanımına yönelik tesis ve benzeri için gerekli yer ve güzergaha yönelik yerler dışında yatırım yapılmasının talep edilmesi durumunda, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 19/6/2007 tarihli ve 26557 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca ruhsat sahibine bedeli karşılığında kiralama yapılır, irtifak hakkı tesis edilir veya kullanma izni verilir.

Bilimsel ve teknik çalışmalar

MADDE 27 – (1) MTA, jeotermal kaynak ve doğal mineralli sulara yönelik olarak, yurtiçi ve yurt dışında yerli ve yabancı kamu veya özel tüzel kişilere ait ruhsat sahasında birlikte yapacağı arama, araştırma, geliştirmeye yönelik bilimsel ve teknik çalışmalarını bir sözleşme çerçevesinde kendi usul ve esaslarına göre gerçekleştirir. Uluslararası çalışmalara ilişkin sözleşme, uluslararası hukuk kuralları gözetilerek hazırlanır.

(2) MTA, yapılacak bu çalışmalar sırasında gerek duyması halinde, yerli ve/veya yabancı üniversitelerden, kurum ve kuruluşlar ile uzmanlardan danışmanlık hizmeti alabilir.

(3) Bu çalışmalar sonucu elde edilen kaynağa dayalı kamu veya özel tüzel kişinin işletme faaliyetine geçmesi halinde, MTA asgarî % 20 oranında olmak kaydıyla, ilgili şirket ile varılan anlaşmada belirtilen oran çerçevesinde işletme gelirinden pay alır. İşletmeye geçmek için gerekli tüm izinlerle ilgili prosedür ruhsat sahibi tarafından yerine getirilir.

(4) Ortak çalışmaların yürütüleceği alana ait ruhsatta, sözleşme süresince, işletme gelirinin %20'nden az olmamak kaydıyla sözleşmede belirlenecek oranın ödenmesine teminen MTA lehine ipotek veya rehin edilir ve durum ruhsat siciline işlenir.

(5) MTA ile Kanun kapsamında bilimsel ve teknik ortak çalışma yürütülebilmesi için, kamu veya özel tüzel kişi tarafından MTA'ya bir proje ile müracaat edilir.

a) Müracaat dosyasında;

1) Çalışma yapılmak istenilen alanın ruhsatı, ruhsat alanıyla ilgili işlem, izin vb. bilgi ve onaylı belgeler,

2) Projenin teknik ve mali boyutu ile ilgili bilgi ve onaylı belgeler,

3) Şirketin, TC Kanunlarına göre kurulmuş olduğunu gösterir statü, ünvan ve sicil v.b bilgi ve onaylı belgeler,

4) Çalışma, yurtdışında yapılacak ise şirketin o ülkenin ilgili kanunlarına göre kurulmuş olduğunu gösterir statü, ünvan ve sicil v.b bilgi ve onaylı belgeler ile çalışılacak alanın hukuki durumu, çalışmaya ilişkin teknik ve mali bilgilerin bulunması gerekir.

(6) MTA, Kanun kapsamında ortak çalışma yapacağı şirketi,

a) Şirketin onaylı teknik ve idari kapasitesi, mali imkânları ile donanım ve ekipmanlar,

b) Son beş yılda gerçekleştirmiş olduğu projeler,

c) Teklif edilen projenin mali ve teknik boyutu ile MTA'ya teklif edilen şartlar,

ç) Ortak çalışma yapılması istenen alanın coğrafi konumu,

ulaşım durumu ile ilgili bilgiler ve varsa bu alanda daha önceden yapılmış çalışma sonuçları, gibi ana kriterlere göre seçer.

Yatırımlar ile çakışan sahalar ve kurul işlemleri

MADDE 27/A – (Ek:RG-30/5/2014-29015)

(1) Kurul, Kalkınma Bakanının başkanlığında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile diğer yatırımcı kurum ya da kuruluşun bağlı olduğu bakan veya bakanlar ve yatırım kararına onay veren kurumun ilgili olduğu bakan olmak üzere asgari üç kişiden oluşur.

(2) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ile devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, maden, petrol, doğal gaz işletmeleri, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan yatırımların birbirlerini engellemesi, faaliyetin yapılamaz hâle gelmesi durumunda jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ve yatırımla ilgili karar, Kurul tarafından verilir.

(3) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ile birinci fıkrada sayılan yatırımların aynı alana isabet etmesine rağmen faaliyetlerin fiili çakışmasının olmadığı tespit edilmesi halinde talebe ilişkin nihai karar valilikçe verilir. Fiili olarak yapılan faaliyetler ile yatırımların çakışması halinde ise valilik, yatırımcı veya jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsat sahibi tarafından MİGEM' e müracaat edilir. MİGEM'e intikal ettirilen taleplerde yatırımcı, yatırım için başka alternatif alan olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeleri MİGEM'e vermek zorundadır.

(4) MİGEM'in mahallinde yaptığı/yaptırdığı inceleme üzerine yapılan değerlendirmeler sonucunda, kamu yararı niteliği taşıyan yatırımlar ile jeotermal kaynak ve doğal mineralli su faaliyetlerinin birbirini engellediği veya kısıtladığı, yatırımın gerçekleştirilmesi halinde jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetinin yapılamaz hale geldiği veya planlanan yatırımın ruhsata dayalı olarak yapılan arama ve işletme faaliyet alanı ya da ruhsata dayalı olarak üretim yapılan tesis alanı ile çakışığının tespit edilmesi durumlarında heyet tespitlerine ilişkin yapılacak işlemler ile ilgili MİGEM kararı taraflara gönderilir. İlgili taraflardan bu aşamadaki bilgi, belge ve görüşlerinin bir ay içinde bildirilmesi istenilir. Bu sürede tarafların anlaşmaya vardıklarını bildirmeleri durumunda işlemler sonlandırılır. Bu sürede tarafların görüş bildirmemeleri veya anlaşmaya varamamaları halinde işlemler resen yürütülür. Bu aşamadan sonra MİGEM tarafından konunun Kurula götürülmesine karar verilir. Kurulun kararına mesnet teşkil etmek üzere MİGEM'ce bir rapor hazırlanır veya hazırlattırılır. Mahallinde tetkik sonucunda yatırımlar ile jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetlerinin birbirini engellemediği ya da çakışma olmadığının tespit edilmesi halinde ise bu durum taraflara bildirilerek süreç sonlandırılır.

(5) MİGEM tarafından hazırlanan/hazırlattırılan raporda;

a) Jeotermal ve doğal mineralli su ruhsat sahasında yatırım ile çakışan alandaki faaliyet ile ilgili olarak;

1) Niteliği ve konusu,

2) Hukuki durumu, konumu ve koordinatları,

- 3) Arama ve işletme faaliyetleri sonucunda tespit edildi ise jeotermal kaynağın sıcaklığı ve debisi, doğal mineralli su ise mineral içeriği ve debisi,
- 4) Çalışan/Çalışacak personel sayısı ve istihdama katkısı,
- 5) Ruhsat sahibinin yatırım giderleri,
- 6) Ruhsatın yatırım süresi,
- 7) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su işletme proje bilgileri,
- 8) Yıllar itibarıyla arama, işletme faaliyetlerine ve varsa tesise ait bilgiler,
- 9) İdare payları ve sağlanacak katma değere ilişkin değerlendirmeler,
- 10) Üretilen/üretilecek jeotermal kaynak ve doğal mineralli suyun kullanım amacı,
- 11) Ruhsat sahasının yatırım bedeli ve gerçekleşme süresi ve aşamaları,
- 12) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli sular için başka alternatif alan olup olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeler,
- 13) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli suyun kullanıldığı tesislerin bu ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde aynı ruhsat alanı içinde alternatif alanların bulunup bulunmadığı,
- 14) Diğer hususlar,
  - b) Yatırım ile ilgili olarak;
    - 1) Niteliği ve konusu,
    - 2) Hukuki durumu, konumu ve koordinatları,

- 3) Yatırım sonucu elde edilecek ürüne ilişkin bilgi,
  - 4) Çalışacak personel sayısı ve istihdama katkısı,
  - 5) Yatırım giderleri,
  - 6) Yatırımın süresi,
  - 7) Yatırımın proje bilgileri,
  - 8) Yıllar itibarıyla üretim ve varsa yapılması planlanan tesise ait bilgiler,
  - 9) Sağlanacak katma değere ilişkin değerlendirmeler,
  - 10) Yatırım sonucu elde edilecek ürünün pazar durumu,
  - 11) Yatırım bedeli ve gerçekleşme süresi ve aşamaları,
  - 12) Yatırımın makul bir sürede yapılabilme imkanının olup olmadığı, yatırım ile jeotermal kaynak ve doğal mineralli su faaliyetinin farklı zamanlarda yapılıp yapılamayacağına ilişkin tespitler,
  - 13) Yatırım için başka alternatif alan olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeler,
  - 14) Yatırımın yapıldığı bölgede sağlayacağı diğer katkılar,
  - 15) Diğer hususlar,
- yer alır.

(6) Bu rapor MİGEM tarafından Kurul üyesi bakanlara gönderilir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı veya ilgili taraf bakanlardan herhangi birinin daveti üzerine Kurul toplanır ve kararlarını üye tamsayısının salt çoğunluğuyla alır. Kurul çalışmaları ile ilgili sekretarya hizmetlerini MİGEM yürütür. Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde bedeli karşılığında rapor hazırlatılabilir. Hazırlatılan rapor,

danışmanlık ücretleri, yolluk, gündelik gibi tüm harcamalar Kanununun ek 1 inci maddesi gereğince yatırımcı tarafından karşılanır. Kurul tarafından alınan karar, kamu yararı kararı yerine geçer. Ayrıca, yatırımlar nedeniyle Kurul kararı ile faaliyeti engellenen veya kısıtlanan tarafa ait yatırıma ilişkin değer tespiti aşağıdaki usul ve esaslara göre belirlenir. Bunun dışında yatırımın özelliğine göre ortaya çıkan durumlara ilişkin usul ve esaslar MİGEM tarafından tespit edilir.

a) Faaliyeti kısıtlanan yatırıma ait gider kalemleri, heyet tarafından tespit edildiği tarih baz alınarak belirlenir. Ayrıca tetkik tarihinden sonra yeni yapılan yatırımlar dikkate alınmaz. Ancak ortaya çıkan yeni durumlardan yatırım gider tutarını etkileyen unsurlar heyet tarafından yeniden değerlendirilir.

b) Belirlenen yatırım giderlerinin, faaliyeti sonlandırılan ruhsat sahasına ait yatırım giderleri ile ilgili olup olmadığının tespiti yapılır.

c) Son 10 yıllık dönem içerisindeki yatırım giderlerine ait fatura ve/veya dekont ibraz edilmez ise ödeme yapılmaz. Ancak 10 yıllık süreye bağlı kalmaksızın kayıtları bulunmayan yatırım harcamaları ile ilgili fiili tespite göre tutar belirlenir.

ç) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetleri ile çakışan yatırımın MİGEM'e bildirilmesini müteakip, görevlendirilen heyet tarafından çakışmanın tespitinden sonraki süreçte faaliyetin devamı için yapılan zorunlu yatırımlar dışındaki yatırımlar değerlendirmeye

alınmaz.

d) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetlerine ait yatırım gideri hesaplamaları ruhsat hukuku ile başlar. Ruhsat hukukunun yürürlükte olması zorunludur. Bu kapsamda değerlendirilen jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetlerine dayalı tesislerin, ruhsata dayalı olarak yapılmış olması gereklidir. Temdit aşamasında da ruhsat hukuku yürürlükte sayılır.

e) Ruhsata dayalı olarak ruhsat sahasında veya mücavirinde kurulmuş geçici tesis ve altyapı tesislerinin yatırım ile çakışması veya ruhsata dayalı olarak kurulmuş tesislerin çakışması durumunda, bu tesisler yatırım giderleri hesabına katılır.

f) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetlerinin yapılamaz hale gelmesinden dolayı ruhsat sahası içinde veya dışında tesislerin çalışamaz duruma gelmesi halinde, tesisler yatırım giderleri hesabına dahil edilir. Ancak, ruhsat sahası dışında veya içindeki tesislerin, doğrudan faaliyeti yapılmaz duruma gelen ruhsat sahasından başka ruhsat sahaları ile irtibatlı olarak, tesisin hammadde ihtiyacını karşılayarak faaliyetlerini devam edebilme imkanı varsa, bu durumda tesisler yatırım giderleri hesabına dahil edilmez.

g) Jeotermal kaynak ve mineralli su arama ve işletme faaliyeti yapılamaz hale gelen ruhsatlara dayalı olarak faaliyetin sonlandırılmasına karar verilen tesislerin, ruhsat sahibi ve tesisin farklı gerçek ve tüzel kişilere ait olması durumunda da tesisler yatırım gider hesabına dahil edilir.

ğ) Faaliyetin sonlandırılmasına karar verilen sahadaki tesislerin talep edilmesi halinde başka bir alana taşınması, bu süreçte yapılacak her türlü inşaat, montaj-demontaj ve nakilden dolayı kullanılmayan ekipmanların, çalışır hale getirilmesine ait giderler yatırım giderlerine dahil edilir.

h) Yapılacak yatırımdan dolayı faaliyeti etkilenen ruhsat sahasındaki makine-teçhizat değerlendirmeye alınır. Söz konusu makine-teçhizatı başka ruhsat sahaslarında kullanabileceği ruhsat sahibi tarafından beyan edilmesi durumunda değerlendirmeye alınmayarak (ğ) bendinde yer alan hükümler uygulanır.

i) Makine, araç-gereç ve teçhizatların değerinin hesaplanmasında o günkü piyasa değeri baz alınarak hesaplama yapılır.

i) Finansal kiralama yöntemiyle alınmış olan iş makinesi veya teçhizatın değer tespiti yapılır. Ancak finansal kiralama yapan banka veya aracı şirketin muvafakat vermesi durumunda iş makinesi veya teçhizat yatırım giderlerine dahil edilir.

j) Jeotermal kaynak ve minarelli su ruhsat sahaslarında yatırım nedeni ile faaliyetin tamamen yapılamaz hale gelmesi durumunda ruhsatı iptal edilen ruhsat sahiplerine ilk müracaattan başlanarak ruhsat için ödenen bedeller yatırım giderine dahil edilir. Ancak ruhsatın yürürlüğünün devam etmesi halinde bu bedeller ödenmez.

k) İhale yoluyla alınan ruhsatlarda, çıkarılan alan dikkate alınarak, ihale bedeli yatırım gideri hesabına dahil edilir. Ancak, işletme ruhsatlarında yatırım bedeli olarak belirlenen

ihale bedelinden geçen her yıl için onda biri düşülür. Karar verilen yıl ve varsa Kanunun 8 inci maddesi gereğince yükümlülükleri askıya alınan süreler buna dahil edilmez. Hesaplamalarda yeniden değerlendirme oranı üzerinden işlem yapılır.

l) Devir yoluyla elde edilen işletme ruhsatlarında, çakışan alan dikkate alınarak, devrin yapıldığı tarih itibari ile devir bedelinin ödendiği ve gider vergisi tahakkukunun resmi olarak belgelenmesi durumunda, devir bedeli yatırım gideri hesabına dahil edilir. Çakışmanın tespit edildiği tarihten bir yıl öncesine kadar yapılan devirler bu kapsamın dışındadır. İşletme ruhsatlarında, ruhsatın düzenlendiği tarih baz alınarak, yatırım bedeli olarak belirlenen devir bedelinden, geçen her yıl için onda biri düşülür. Karar verilen yıl ve varsa Kanunun 8 inci maddesi gereğince yükümlülükleri askıya alınan süreler buna dahil edilmez.

m) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsatı devreden ve devralan şirketlerin ortaklık yapılarının aynı olması, şahıs üzerinde bulunan ruhsat sahasının devralan şirkette ortaklığının bulunması veya ruhsat sahibi şirketin devir ettiği şahsın şirket ortağı olması gibi durumlarda oluşan giderler, devreden ortaklık payı dikkate alınarak gelir vergisi ödenmesi şartıyla değerlendirmeye alınır.

n) Devir, ihale ve benzeri yollarla elde edilen veya 10 yıllık ruhsat süresi tamamlanmış ruhsatlarda, faaliyetlere son verilmesi halinde ruhsat için ödenen meblağ ile ilgili olarak muhasebe kayıtlarında yer alan amortisman giderlerinden, amortisman gideri olarak düşülmeyen gelir vergisinin %20 'lik kısmı yatırım giderlerine dahil edilir.

o) Yatırımı sonlandırılmasına karar verilen tarafça, ilgili yatırım giderlerinden herhangi bir kalemin hesaplama dışında tutulması talebinde bulunulabilir.

ö) Kamulaştırma bedelleri yatırım gideri hesabına dahil edilir. Ruhsatın işletme ruhsatı olması durumunda yatırım bedeli olarak belirlenecek kamulaştırma bedelinden geçen her yıl için onda biri düşülür. Karar verilen yıl ve varsa Kanununun 8 inci maddesi gereğince yükümlülükleri askıya alınan süreler buna dahil edilmez. Hesaplamalar, yeniden değerlendirme oranı üzerinden yapılır.

p) Yatırım giderleri hesabına dahil olan herhangi bir kalemin lehine karar verilen tarafça ödemesi yapılan bir kamulaştırma varsa bu kalemler yatırım gideri hesabına dahil edilmez.

r) Ruhsat alanında yatırımcı olarak fiili faaliyette bulunan jeotermal kaynak ve doğal mineralli su işletmecisi veya kendi namına üretim ve satış yaparak işletme faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişi kapsamında kira sözleşmesine dayalı faaliyet gösterenin yaptığı yatırımı belgelendirmesi halinde bedeli ödenir.

s) Ruhsat sahibi ile kira sözleşmesine dayalı faaliyet gösterenin yatırım kalemleri konusunda anlaşamamaları durumunda heyet tarafından yapılacak tespit sonucu değerlendirme yapılır. Çakışan alanda ruhsat sahipleri tarafından ortak yapılan yatırım giderlerinde, anlaşmazlık olması durumunda, ruhsat sınırları baz alınarak itirazda bulunan taraflarca verilen belgeler incelenerek heyet tarafından değerlendirme yapılır.

ş) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsat sahasında işletme faaliyetleri yapılamaz hale gelmiş ise, buna yönelik yatırım giderleri dikkate alınmaz.

t) Kaynağın belirlenmesi amacıyla yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırımların belgelenmesi şartıyla arama giderleri, işletme faaliyetleri yapılan alanlar dışındaki yatırım giderlerine dahil edilir.

u) Çakışan alanda kalan ruhsatlarda jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyeti yapılmamış ve mülkiyet izni alınmış ve ücreti ödenmiş ise alanların son üç yılına ait giderler yatırım giderlerine dahil edilir. Ancak, mülkiyet izni alınmış alanda herhangi bir arama ve işletme faaliyetinde bulunulduğunda yatırım giderlerine dahil edilmez.

ü) Bedeli ödenecek yatırım kalemlerinin ilgili tarafa teslimi yapıldıktan sonra ödemesi yapılır.

v) Çakışmalı alanlarda lehine karar verilen taraf ile faaliyeti sonlanan taraf kendi aralarında yatırım gideri hesabı tutarında anlaşmaları ve bu anlaşmanın MİGEM'e teslimi halinde MİGEM tarafından yatırım gideri hesabı ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmaz.

y) Yatırım giderlerinin tespitine yönelik oluşturulacak yatırım giderleri tespit komisyonu; maden, jeoloji, jeofizik, makine, elektrik, inşaat, harita, ziraat mühendislikleri ile işletme veya iktisat mesleğine sahip en az 3 kişiden olmak üzere yatırım kalemlerinin türlerine göre belirlenir.

z) Bunların dışındaki hususlar, yatırımın konumu ve özelliğine göre MİGEM tarafından belirlenir.

(7) Yatırımlar nedeniyle Kurul kararı ile faaliyeti kısıtlanan tarafın yatırım giderleri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

(8) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsat sahalarındaki sondaj faaliyetleri; yapılan yatırımlar ve tesis alanları için diğer yatırımların jeotermal kaynak ve doğal mineralli su faaliyetlerini engellemeyeceğine MİGEM tarafından karar verilmesi halinde diğer yatırım için izin verilir.

(9) MİGEM'in uygun görüşü veya Kurul kararı alınmaksızın yapılmış olan yatırımın, jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetlerinin yapıldığı yerler ve tesis alanları ile çakışması durumunda, bu alanlarda yatırımcı tarafından yapılmış yatırımı ya da jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsatına dayalı faaliyeti etkileyen bir husus var ise bu alanla ilgili karar Kurul tarafından verilir. Arama ruhsatı döneminde hiçbir arama faaliyeti yapılmadığının tespit edilmesi halinde diğer yatırımlara engel teşkil etmez. Kanuna göre ihalelik durumda olan sahalara ait karar, MİGEM tarafından verilir. Bu fıkra kapsamında MİGEM'e yapılan talepler, gerekli görüldüğü takdirde mahallinde tetkik yapılmak suretiyle değerlendirilir.

(10) Kurul tarafından verilecek kararlarda; jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme faaliyetlerinin yapıldığı yerler ve tesis alanları ile diğer yatırımın çakışması halinde jeotermal kaynak ve doğal mineralli suya dayalı tesislerin ihtiyacını karşılayacak şekilde alternatif alanların bulunup bulunmadığı dikkate alınarak değerlendirme yapılır.

(11) Turizm Merkezi veya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi dâhilinde kalan yerlerde Kurul tarafından alınacak olan kamu yararı kararı gereği enerji üretimine öncelik tanınması hâlinde, ilgili Turizm Merkezi veya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi veya bu alanlar için hazırlanmış onaylı imar planları yeniden düzenlenir.

Kurul kararı

MADDE 27/B – (Ek:RG-30/5/2014-29015)

(1) Kurul Sekreteryası, Kurul kararının birer örneğini jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsat sahibine ve yatırımcıya tebliğ eder.

(2) Kurul kararının taraflara tebliğ edilmesini müteakip bir ay içinde mücbir sebepler dışında yatırımcının yatırımdan vazgeçtiğini bildirmesi halinde, bu durum jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsat sahibine bildirilir.

Ruhsat teminatları

MADDE 27/C – (Ek:RG-30/5/2014-29015)

(1) Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su ruhsatının taksir edilmesi durumunda taksir edilen alana karşılık gelen teminat iade edilir. Ruhsat sahasından yatırım için taksir edilen alan ihale edilmemek üzere Bakanlık kayıtlarına işlenerek ilgili idareye bildirilir.

Maden ruhsat alanları ile çıkışması

MADDE 27/Ç – (Ek:RG-30/5/2014-29015)

(1) Kaynak arama ve işletme ruhsatlarında jeotermal ruhsatlar ile maden ruhsatlarının çıkışması hâlinde ülke

ekonomisi ve kamu yararı doğrultusunda kaynağın önceliğine göre Kurul tarafından kamu yararı kararı alınır. Bu kapsamdaki iş ve işlemler, 6/11/2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliğinde yer alan usul ve esaslara göre yapılır.

Büyükşehir belediye sınırları içindeki işlemler

EK MADDE 1 – (Ek:RG-24/9/2013-28775)

(1) Bu Yönetmelikte il özel idarelerince yürütülen iş ve işlemler, bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonraki ilk mahalli idareler genel seçiminden sonra il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde (**Değişik ibare:RG-30/5/2014-29015**) valilik yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarınca yürütülür.

(2) İl özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde;

a) Kanuna göre verilen idare payına ilişkin gelirler ve harçlar ile aynı Kanun gereğince valiliklerce yapılan ihalelerden elde edilen gelirler,

b) Kanun gereğince valilik ve kaymakamlıklarca uygulanan idari para cezaları,

c) Kanuna göre teminatlardan elde edilen gelirler,

ilk mahalli idareler genel seçiminden sonra genel bütçeye gelir kaydedilir.

Mera alanlarında jeotermal kaynak ile ilgili faaliyetler

EK MADDE 2 – (Ek:RG-24/9/2013-28775)

(1) Jeotermal kaynak ile ilgili arama ruhsat sahibi, mera,

yaylak ve kışlakların bulunduğu alanlarda; sondaj yapılmasını gerektiren arama faaliyetleri yapılmadan önce gerekli belgelerle il tarım müdürlüğüne bir dilekçe ile başvurur. Başvuru tarihinden itibaren otuz gün içinde il tarım müdürlüğü tarafından yapılan değerlendirme sonucu uyulması gereken esaslar belirlenerek mera tahsis amacı değiştirilmeden izin verilir. Bu faaliyetler sonrası jeotermal kaynakla ilgili arama ruhsat sahibi, faaliyette bulunduğu bölgeleri düzenleyerek en geç altı ay içinde çevre ile uyumlu hale getirir. Jeotermal kaynak arama ruhsat sahibi faaliyetlerini, verdiği bilgi doğrultusunda yapmak zorundadır.

(2) Arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen jeotermal kaynağın üretim ve üretime yönelik tüm faaliyetlerin yapılacağı alanların tahsis amacı; idarenin gerekçeli raporu, jeotermal kaynak kullanım izni veya ruhsat, talep edilen alanın 1/5000 ölçekli harita üzerine işlenmiş vaziyet planı, ÇED raporu, koruma alanları etüt raporu, jeotermal akışkanın kullanım sonrası nasıl uzaklaştırılacağına ilişkin belge, fizibilite raporu ile komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler ile değişikliği yapılabilir. Tahsis amacı değişikliği yapılan bu alanlar, hazine veya ait olduğu vakıf adına tescilli yapılır.

(3) İşletme ruhsatı döneminde yapılacak arama faaliyetleri ile ilgili olarak arama ruhsatı dönemindeki işlemler yapılır.

(4) Mera alanlarında mera tahsis değişikliği yapılmasını müteakip, idare tarafından işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, faaliyetlerin mera tahsis değişikliği yapılan alan dahilinde yürütülmesi zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Hakların intibakı

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Kanun yürürlüğe girmeden önce kazanılmış bütün hakların sahipleri, bu haklara ait mevcut bilgi ve belgeler ile ruhsat sahasındaki mevcut tesislere ait bilgi, belge ve projeleri, hak sahibi olduğunu gösterir ruhsat, izin, imtiyaz, sözleşme, sicil ve benzeri belgeleri İdareye vererek Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra altı ay içinde intibak yaptırmakla yükümlüdür.

(2) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde intibak talebinde bulunulmayan haklar için teminat iki katına çıkarılarak altı ay ek süre verilir. Bu ek süre içerisinde de intibak talebinde bulunulmayan haklara ilişkin faaliyetler durdurulur.

(3) Kanunun yürürlük tarihinden önce, 26/3/1322 tarihli Mülga Maadin Nizamnamesi, 17/6/1942 tarihli ve 4268 sayılı Mülga Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkında Kanun, 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun geçici 4 ve 5 inci maddesine göre verilmiş haklar, 927 sayılı Sıcak ve Soğuk Maden Sularının istismarı ile kaplıcalar tesisatı hakkında Kanun ve 2634 sayılı Kanunun ek 1inci maddesine göre verilmiş haklar ile 83/6568 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 3/3/1954 tarihli ve 6309 sayılı Mülga

Maden Kanunu kapsamında verilmiş ruhsat ve haklar aşağıdaki şekilde intibak ettirilir.

a) İl Özel İdarelerinin doğrudan işlettiği veya İl Özel İdaresi tarafından kiraya verilmiş doğal çıkış ve kuyuların bulunduğu jeotermal alan, MTA adına tescilli ise MTA'nın ilgili İdareye gönderdiği MİGEM tarafından verilmiş buluculuk tescil belgesindeki koordinatlar ile varsa MTA'nın bildireceği bloke alan dikkate alınarak jeotermal alan bloke alanı ile birlikte MTA adına alan bazında intibak ettirilir. İntibak ettirilen bu alan üzerinde bulunan doğal çıkış ve/veya kuyular ise nokta bazında kuyu veya doğal çıkış adı, koordinatı, sıcaklığı, debisi, akışkanın cinsi gibi bilgiler belirtilerek hak sahibi adına doğal çıkış ve/veya kuyu bazında intibak ettirilir.

b) İl Özel İdareleri tarafından alan ve/veya kuyu bazında verilen işletme ruhsatları, ruhsat sahibi adına intibak ettirilir. İntibaklarda ruhsatın ilk verilmiş olduğu tarih baz alınır. Ancak yapılan intibak, doğal çıkış ve/veya kuyu bazında olup MTA adına tescilli jeotermal alan içinde kalıyor ise, alan bazında MTA adına intibakı yapılır.

c) Vilayet tarafından rüsum ve temettü hisseleri devredilen kaynaklara ait doğal çıkış ve/veya kuyulara ait haklar, devrediliş şekli baz alınarak ilgili belediye veya köy tüzel kişiliği adına intibakı yapılır. Bu hakların bulunduğu jeotermal alan, MTA adına tescilli ise alan bazında MTA adına intibakı yapılır. Ancak alan MTA adına tescilli değil ise alanı belirlenerek ilgili hak sahibi adına alan bazında intibak ettirilir.

ç) Belediyelerin doğrudan işlettiği ve/veya kiraya verdiği doğal çıkış ve/veya kuyular, doğal çıkış veya kuyu adı, koordinatı, sıcaklığı, debisi, akışkanın cinsi gibi bilgiler belirtilerek belediye tüzel kişiliği adına intibak ettirilir. İntibakı yapılan doğal çıkış ve/veya kuyular, MTA adına tescilli jeotermal alan içinde kalıyorsa alan bazında MTA adına intibakı yapılır. Ancak alan MTA adına tescilli değil ise alanı belirlenerek ilgili hak sahibi adına alan bazında intibak ettirilir.

d) Belediye ve İl Özel İdarelerinin ortağı olduğu şirketlerin işlettiği doğal çıkış ve/veya kuyular, doğal çıkış ve/veya kuyu adı, koordinatı, sıcaklığı, debisi, akışkanın cinsi gibi bilgiler belirtilerek ilgili şirket adına intibakı yapılır. İntibakı yapılan doğal çıkış ve/veya kuyular, MTA adına tescilli jeotermal alan içinde kalıyorsa MTA'nın ilgili İdareye gönderdiği MİGEM tarafından verilmiş buluculuk tescil belgesindeki koordinatlar ile varsa MTA'nın bildireceği bloke alan dikkate alınarak jeotermal alan bloke alanı ile birlikte alan bazında MTA adına intibakı ettirilir. Ancak alan MTA adına tescilli değil ise alanı belirlenerek ilgili şirket adına alan bazında intibak ettirilir.

e) Kanunun yürürlük tarihinden önce MTA tarafından kamu veya özel tüzel kişiler, belediye ve İl Özel İdare ile yapılan sözleşme ve protokollerle verilen kuyu bazlı kullanım hakları, kuyu bazında hak sahibi adına intibak ettirilerek MTA'nın sözleşme ve protokollerdeki hakları sicile işlenir. Bu hakların bulunduğu jeotermal alan MTA'nın ilgili İdareye gönderdiği MİGEM tarafından verilmiş buluculuk tescil belgesindeki koordinatlar ile varsa MTA'nın bildireceği

bloke alan dikkate alınarak jeotermal alan bloke alanı ile birlikte alan bazında MTA adına intibakı yapılır.

f) 5177 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesine göre temdit talebinde bulunulmuş ve süresi içinde proje verilerek MİGEM tarafından işletme imtiyazı uzatılmış olan jeotermal kaynak, doğal mineralli su, ılıca, kaplıca ve içmece ile ilgili haklar, işletme ruhsatlarındaki koordinatlar ve diğer ilgili bilgiler dikkate alınarak hak sahibi adına intibak ettirilir.

g) Elektrik retim Anonim şirketi tarafından işletilen kaynak alanı, alan koordinatları MTA tarafından belirlendikten sonra Elektrik retim Anonim şirketi adına, İdare tarafından intibak ettirilir.

(4) İdare tarafından intibakı yapılan haklara ait ruhsatlar MİGEM'e bildirilir.

(5) İdare, il sınırları içerisindeki intibakı yapılan Kanuna tabi ruhsatları, hak sahibi, doğal çıkış, kuyu ve alan koordinatları, kaynağın cinsi, hakkın süresi, ruhsat ve/veya talep alanı ile ilgili mülkiyet durumu ve diğer gerekli tüm bilgi ve belgeleri MİGEM'e bildirmek zorundadır.

(6) Kanunun yürürlük tarihinden önce MTA'nın yaptığı çalışmalarla belirlediği ve MİGEM tarafından MTA adına tescili yapılarak buluculuk belgesi verilmiş jeotermal alanlar ile iş programında yer alan ve projeler kapsamında, MTA tarafından yapılmakta olan çalışmalarla müracaatların başlama tarihine kadar geçen dönemde belirlenecek kaynak ve kaynak alanları için de MİGEM tarafından MTA adına buluculuk tescil belgesi düzenlenir. MTA adına düzenlenen bu buluculuk tescil belgeleri MTA tarafından

İdareye bildirilir ve ilgili İdare tarafından MTA'ya arama ruhsatı verilir. Verilen arama ruhsatı ile ilgili bilgi ve belgeler en geç onbeş gün içinde İdare tarafından MİGEM'e bildirilir.

(7) İdare tarafından MTA'ya verilen ruhsat alanları içerisindeki kuyularla birlikte MTA tarafından ihale edilir. MTA tarafından yapılan tüm arama, araştırma ve geliştirme çalışmaları için yapılan masraflar düşüldükten sonra geriye kalan miktar, MTA ile ilgili İdare arasında eşit olarak paylaşılır.

(8) **(Değişik:RG-24/9/2013-28775)** Ancak MTA adına tescilli olup arama ruhsatına bağlanan bu jeotermal alanların içerisinde; gerçek veya tüzel kişiler adına kuyu veya kuyular bazında Kanuna göre intibakı yapılmış hakların bulunması halinde bu jeotermal alanlar, MTA tarafından alan bazında ihale edilmez ve ilgili idare adına alan bazında işletme ruhsatı düzenlenir. Bu jeotermal alanlarda Kanunun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının hükmü gereği idare payının yarısı her yıl Temmuz ayı sonuna kadar İdare tarafından MTA'ya ödenir.

a) İhale edilmeyen bu jeotermal alanlarda;

1) Kuyu veya kuyular bazında Kanuna göre intibakı yapılmış birden fazla hak sahibinin bulunması halinde bu sahalardaki haklara ilişkin faaliyetler bu hak sahipleri tarafından münferiden veya idarenin koordinasyonunda müştereken yapılabilir.

2) Gerçek veya tüzel kişilerin Kanuna göre intibaka bağlanmış faaliyet haklarının bulunması halinde; MTA'ya ait kuyu veya kuyular mevcut üretim değerlerinde MTA tarafından ihale edilir.

3) Belediye, özel idare veya bunların ortaklığından oluşan tüzel kişiliklerin Kanuna göre intibaka bağlanmış faaliyet haklarının bulunması halinde; MTA'ya ait kuyu veya kuyular bunlara maliyet bedeli üzerinden devredilir.

4) Bu alanlarda yeni kuyu açma işlemleri idare tarafından MTA'nın görüşü alınarak, idarece veya idare adına üçüncü kişilerce yapılabilir. Bu durumda elde edilecek akışkanın kullanım planlaması idare tarafından yapılır.

(9) Kanunun yürürlük tarihinden önce MTA tarafından gerçek veya tüzel kişilere sözleşme veya protokollerle alan bazında kullanım hakkı verilmiş jeotermal alanlar için ilgili sözleşme veya protokol koşullarında ve süresince ilgili hak sahibi adına işletme ruhsatı düzenlenir ve MTA'nın hakları sicile işlenir. Bu alanlarda ilgili hak sahibine kullanım hakkı verilmemiş MTA'ya ait kuyu veya kuyuların bulunması halinde, bu kuyu veya kuyular, MTA tarafından ihale edilir ve ihale sonucunda teklif edilen en yüksek bedel üzerinden bu alanlarda faaliyet hakkına sahip gerçek veya tüzel kişilere öncelik hakkı verilir.

(10) **(Ek:RG-30/5/2014-29015)** Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan kuyuların, 16 ncı maddeye eklenen sicil bilgileri, ruhsat sahipleri tarafından altı ay içinde idareye bildirilmek zorundadır. Bilgilerin İdareye süresi içinde bildirilmemesi veya eksik bildirilmesi durumunda ruhsat sahibine üç ay süre verilir. Bu süre içerisinde de bilgilerin tamamlanmaması halinde ruhsata ait faaliyetler geçici olarak durdurulur.

(11) **(Ek:RG-30/5/2014-29015)** 23 üncü maddenin altıncı

fıkrası ile belirtilen kuyu içi koordinatları ile ruhsat sınırı arasındaki mesafeye ilişkin yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce ruhsat sahibi, İdareye işletme projesini sunmuş ve projede açılacak olan kuyu koordinatlarını bildirmiş ise bu ruhsat sahalарında, sondaj/kuyu çalışmalarına, yönetmelik değişikliği yapılmadan önceki hükümler doğrultusunda izin verilir. Yine aynı fıkrada belirtilen arama ve/veya işletme ruhsatlı alanlarda, yönlü sondaj tekniği ile açılacak olan tüm üretim/reenjeksiyon kuyuları ile ruhsat sınırına 500 metre mesafe içinde açılacak üretim ve/veya reenjeksiyon kuyuları için kuyu içi koordinat ölçülerinin verilmesi şartı, yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce hak sahibi olunan ruhsat sahaları için de uygulanır.

Yürürlük

MADDE 28 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	11/12/2007	26727
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1	24/9/2013	28775
2	30/5/2014	29015

EKLER

EK-1
ARAMA RUHSAT MÜRACAAT FORMU
İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERLİĞİNE

İl :
İlçe :
Köy :
Kaynağın cinsi⁽¹⁾ :
Alanı (hektar) :
Pafta Adı ve No'su :
⁽¹⁾(jeotermal kaynak/dağal mineralli su /jeotermal kökenli gaz)

KOORDİNATLAR
(Koordinatlar yedi basamak olarak verilecektir)

	<u>1.Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>
Sağ a (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>6. Nokta</u>	<u>7. Nokta</u>	<u>8.Nokta</u>	<u>9.Nokta</u>	<u>10. Nokta</u>
Sağ a (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....

Yukarıda koordinatları belirtilen alan için 5686 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca; **ARAMA RUHSATI** almak istiyorum.
Gereğini arz ederim.

Tarih: ...../...../.....
Adı Soyadı
İmza

EK
EK-1 Arama Projesi

Müracaat Tarihi :
Müracaat Saati ve Dakikası :

ADRES:

T.C. Kimlik No :
Vergi Daire ve No :
Banka Adı ve Hesap No :
Tel :
Faks :
e-posta :

EK-2
İLK MÜRACAAT TAAHHÜTNAMESİ VE BELGELERİ
(GERÇEK KİŞİLER İÇİN)

İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERLİĞİNE

5686 sayılı Kanun kapsamında yaptığım ruhsat müracaatı sonucunun, İl Özel İdare Genel Sekreterliğince müracaat tarihinden itibaren 45 (kırkbeş) gün içerisinde adresime tebligat yapılacağını ve müracaat sonucunu buradan öğreneceğimi, tebligat dışında tarafıma başka bir bildirim yapılmayacağını,

Yapmış olduğum müracaatımın hak kazanması durumunda, adresime yapılan tebligat tarihinden itibaren 15 (onbeş) gün içinde ruhsat harç ve teminatını yatırarak aşağıdaki belgelerimin asıllarını İdareye vermemin zorunlu olduğunu, aksi takdirde 5686 sayılı Kanun gereği hakkımın sona erdiğini bildiğimi,

- a) T.C. kimlik numarasını içeren onaylı nüfus cüzdanı sureti
b) Bağlı olduğu vergi dairesi, ili ve vergi numarasını gösterir levha
c) Onaylı İmza Sirküleri
d) Ruhsat harcı
e) Ruhsat teminatı
f) **(Ek:RG-30/5/2014-29015)** Mali yeterlilik belgesi: 100.000 TL'den az olmamak üzere gayrimenkul, menkul, banka mevduat bilgisi, ortaklık payı, ödenmiş sermaye, sermaye piyasası araçlarını gösterir mali yeterlilik belgeleri idareye verilir. Bu miktar Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği yıl için geçerli olup, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

Yukarıda sayılan belgeleri verdiğim tarihten itibaren 15 (onbeş) gün içerisinde ruhsatımı hazırlanarak sicile işlenip yürürlüğe gireceğini, yürürlük tarihinin 5686 sayılı Kanun gereği mali ve teknik yükümlülüklerin yerine getirilmesi için başlangıç tarihi olduğunu bildiğimi,

Ruhsatımı aldıktan sonra 5686 sayılı Kanunun uygulanması ile ilgili bütün tebligatların yapılacağı yazışma adresim aşağıda verilmiş olup, adres değişikliğimi bildirmediğim takdirde bu adresime yapılan tebligatların tarafıma tebellüğ edilmiş sayılacağını, kabul ve taahhüt ederim.

Adres : ...../...../.....
Adı, Soyadı, İmzası

Telefon :
Faks :
e-posta :

EK-3
İLK MÜRACAAT TAAHHÜTNAMESİ VE BELGELERİ
(TÜZEL KİŞİLER İÇİN)

İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERLİĞİNE

5686 sayılı Kanun kapsamında yaptığım ruhsat müracaatı sonucunun, İl Özel İdare Genel Sekreterliğince müracaat tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde adresime tebligat yapılacağı ve müracaat sonucunu buradan öğreneceğimi, tebligat dışında tarafıma başka bir bildirim yapılmayacağını,

Yapmış olduğum müracaatımın hak kazanması durumunda, adresime yapılan tebligat tarihinden itibaren 15 (onbeş) gün içinde ruhsat harç ve teminatını yatırarak aşağıdaki belgelerimin asıllarını İdareye vermemin zorunlu olduğunu, aksi takdirde 5686 sayılı Kanun gereği hakkımın sona erdiğini bildiğimi,

a) Şirketin Kuruluş Satatüsü ve Son Yönetimini Gösteren Ticaret Sicil Gazetesi b) Şirketin bağlı olduğu vergi dairesi, ili ve vergi numarasını gösterir levha c) Şirket yönetimin Onaylı İmza Sirküleri Aslı d) Ruhsat harcı e) Ruhsat teminatı f) (Ek:RG-30/5/2014-29015) Mali yeterlilik belgesi: 100.000 TL'den az olmamak üzere gayrimenkul, menkul, banka mevduat bilgisi, ortaklık payı, ödenmiş sermaye, sermaye piyasası araçlarını gösterir mali yeterlilik belgeleri idareye verilir. Bu miktar Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği yıl için geçerli olup, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

Yukarıda sayılan belgeleri verdiğim tarihten itibaren 15 (onbeş) gün içerisinde ruhsatımı hazırlanarak sicile işlenip yürürlüğe gireceğini, yürürlük tarihinin 5686 sayılı Kanun gereği mali ve teknik yükümlülüklerin yerine getirilmesi için başlangıç tarihi olduğunu bildiğimi,

Ruhsatımı aldıktan sonra 5686 sayılı Kanunun uygulanması ile ilgili bütün tebligatların yapılacağı yazışma adresim aşağıda verilmiş olup, adres değişikliğimi bildirmediğim takdirde bu adresime yapılan tebligatların tarafıma tebliğ edilmiş sayılacağını, kabul ve taahhüt ederim.

Adres : ...../...../.....
Adı, Soyadı, İmzası

Telefon :
Faks :
e-posta :

EK-4
ARAMA RUHSATI

İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERLİĞİ

İli :
İlçesi :
Belde :
Köyü :
Kaynağın cinsi⁽¹⁾ :
Ruhsat Numarası :
Ruhsatın Yürürlüğe Giriş Tarihi :
Ruhsat Süresi Bitim Tarihi :
Ruhsat Alanı (hektar) :
Ruhsat Sahibi :
T.C. Kimlik No :
Vergi Daire No :
Ruhsatın Ait Olduğu paftalar :
⁽¹⁾(jeotermal kaynak/doğal mineralli su /jeotermal kökenli gaz)

Ruhsat koordinatları:

	<u>1.Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>6. Nokta</u>	<u>7. Nokta</u>	<u>8.Nokta</u>	<u>9.Nokta</u>	<u>10. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....

Not: Ruhsat doğal çıkış ve/veya kuyu bazında ise alan verilmeyecek, doğal çıkış ve/veya kuyu adı ile koordinatları tek nokta ve/veya noktalar bazında belirtilecektir.

Ruhsat Sahibinin Adresi :

İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERİ

EK-5
İŞLETME RUHSAT MÜRACAAT FORMU
İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERLİĞİNE

İl :
İlçe :
Köy :
Kaynağın cinsi^(*) :
Alanı (hektar) :
Pafta Adı ve No'su :

^(*)(jeotermal kaynak/doğal mineralli su /jeotermal kökenli gaz)

KOORDİNATLAR
(Koordinatlar yedi basamak olarak verilecektir)

İşletme Ruhsatı Koordinatları:

	<u>1.Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>6. Nokta</u>	<u>7. Nokta</u>	<u>8.Nokta</u>	<u>9.Nokta</u>	<u>10. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....

Vars Bloke Alan Koordinatları:

	<u>1.Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>6. Nokta</u>	<u>7. Nokta</u>	<u>8.Nokta</u>	<u>9.Nokta</u>	<u>10. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....

Yukarıda "işletme ruhsatı koordinatları" olarak belirtilen alan için 5686 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca, *İŞLETME RUHSATI* almak istiyorum.
Gereğini arz ederim.

Tarih: ...../...../.....
Adı Soyadı
İmza

EK
EK - İşletme Projesi

Müracaat Tarihi :
ADRES :
T.C. Kimlik No :
Vergi Daire ve No :
Banka Adı ve Hesap No :
Tel :
Faks :
e-posta :

EK-6
İŞLETME RUHSATI

İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERLİĞİ

İli :
İlçesi :
Belde :
Köyü :
Kaynağın Cinsi(*) :
Ruhsat Numarası :
Ruhsatın Yürürlüğe Giriş Tarihi :
Ruhsat Süresi Bitim Tarihi :
Ruhsat Alanı (hektar) :
Ruhsat Sahibi :
T.C. Kimlik No :
Vergi Daire No :
Ruhsatın Ait Olduğu paftalar :
(*)*(jeotermal kaynak/doğal mineralli su /jeotermal kökenli gaz)*

İŞletme Ruhsatı Koordinatları:

	<u>1.Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....
Sağa (Y)	<u>6. Nokta</u>	<u>7. Nokta</u>	<u>8.Nokta</u>	<u>9.Nokta</u>	<u>10. Nokta</u>
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....

Varsa Bloke Alan Koordinatları:

	<u>1.Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>
Sağa (Y)	.....	.....	.....	.....	.....
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....
Sağa (Y)	<u>6. Nokta</u>	<u>7. Nokta</u>	<u>8.Nokta</u>	<u>9.Nokta</u>	<u>10. Nokta</u>
Yukarı (X)	.....	.....	.....	.....	.....

Not: Ruhsat doğal çıkış ve/veya kuyu bazında ise alan verilmeyecek, doğal çıkış ve/veya kuyu adı ile koordinatları tek nokta ve/veya noktalar bazında belirtilecektir.

Ruhsat Sahibinin Adresi :

İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERİ

EK-7
RUHSAT DEVİRİ

İL ÖZEL İDARE GENEL SEKRETERLİĞİNE

İli :
 İlçesi :
 Belde :
 Köyü :
 Kaynağın Cinsi(*) :
 Ruhsat Numarası :
 Ruhsatın Yürürlüğe Giriş Tarihi :
 Ruhsat Süresi Bitim Tarihi :
 Ruhsat Alanı (hektar) :
 Ruhsat Sahibi :
 T.C. Kimlik No :
 Vergi Daire No :
 Ruhsatın Ait Olduğu paftalar :
 (*)*(jeotermal kaynak/doğal mineralli su /jeotermal kökenli gaz)*

Yukarıda belirtilen ruhsat 5686 sayılı Kanundan doğan tüm hak ve yükümlülükleri ile birlikte aynen ve tamamen Kanunun 4.maddesi uyarınca devir edilmesini onayınıza arz ederiz.

<u>DEVİR EDEN</u>	<u>DEVİR ALAN</u>
Tarih : _____	Tarih : _____
Adı Soyadı : _____	Adı Soyadı : _____
İmza : _____	İmza : _____
<u>Adres</u> : _____	<u>Adres</u> : _____

Ruhsatımı devir aldıktan sonra 5686 sayılı Kanunun uygulanması ile ilgili bütün tebliğatların yapılacağı yazışma adresim aşağıda verilmiş olup, adres değişikliğini bildirmediğim takdirde bu adresime yapılan tebliğatların tarafımdan tebellüğ edilmiş sayılacağını kabul ve taahhüt ederim.

EK BELGELER

Devir alanla ilgili ekler;

- 1- Bağlı olduğu vergi dairesi, ili ve vergi numarasını gösterir levha
- 2- Teminat makbuzu
- 3- Onaylı İmza Sirküleri
- 4- Devir alan tüzel kişi ise "Şirketin Kuruluş Statüsü ve Son Yönetimini Gösteren Ticaret Sicil Gazetesi ve Şirketin devir ile ilgili kararı"
- 5- Devir alan gerçek kişi ise "T.C. kimlik numarasını içeren onaylı nüfus cüzdanı sureti ve İmza Sirküleri Aslı"

EK-8

KAYNAK KORUMA ALANINI ZONLARA AYIRMA VE BU ZONLARDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

Zonlara Ayırma Esasları:

Kaynak koruma alanı etütlerinde kaynak alanı, içerisinde alınacak tedbirlerin derecesine göre 1., 2. ve 3. olmak üzere zonlara ayrılır:

1. zon: Kaynak alanında yer alan jeolojik formasyonların litolojik ve hidrojeolojik özellikleri, akışkan taşıyan aktif kırıkların konumu, jeotermal sistemin açık veya kapalı sistem olup olmadığı, örtü kayacın varlığı ve kalınlığı, doğal çıkış ve kuyular ile yeni kuyu açılacak alanlar dikkate alınarak çizilir.

2. zon: Tali kırık hatları, hidrojeolojik faktörler, biyolojik kirlenme unsurlarının kaynak alanına ulaşımının önleneneği mesafe de dikkate alınarak çizilir.

3. zon: Drenaj yapısı ve su bölüm çizimleri dikkate alınarak çizilir.

Tedbirler:

1.zon:

1- (Değişik:RG-24/9/2013-28775) Yapılaşmaya ilişkin kısıtlama ve yasaklar yer alabilir ve bunlar imar planlarında esas alınır. Ancak jeotermal suyun alınması ve depolanması amacıyla yönelik yapı ve tesislerle, umumi amaçlara yönelik termal turizm ve sağlık tesislerinin yapılmasına doğal çıkışlardan elli metre, kuyulardan ise otuz metre çapında dairesel alan ile akışkan taşıyan aktif kırıklar ve jeotermal sistemde kirlenmeye açık, kirlilik açısından zayıf zonları oluşturacak bol kırıklı, çatlaklı yapıya sahip litolojik zonların çevresinde elli metrelik sınır hariç olmak üzere, jeotermal rezervuardan yapılan üretimin veya reenjeksiyonun yeraltısuyu seviyesinde meydana getirebileceği değişimlerin binalarda oturma, şişme veya tasmana neden olmayacağı bilimsel ve teknik çalışmalarla belirlenen MTA'nın teknik görüşü alındıktan sonra ilgili idarece onaylanan alanlarda 5 kata kadar atıklarını hijyenik şekilde 3. zon dışına taşımaları koşuluyla sınırlı şekilde izin verilebilir.

2-Her türlü kirlenme ihtimalini ortadan kaldıracak öneriler ve rezervuarın kirlenmesine yol açabilecek tedbirler önerilir.

3-Rezervuarın korunmasına yönelik tedbirler bu yönetmeliğin 23üncü madde 2nci fıkraya hükümlerine göre önerilir.

4- Etüdü yapan mühendis veya mühendislerin önereneği alanın özelliğine bağlı diğer hususlar.

2.zon:

1- Alanda kirliliğe neden olabilecek çöp, gübre ve moloz yđını gibi atık maddelerin bulunması ve depolanması önlenmelidir.

2- Atık sular tecrit edilmiş kapalı borularla alan dışına taşınmalıdır..

3- Etüdü yapan mühendis veya mühendislerin önereneği alanın özelliğine bağlı diğer hususlar.

3.zon:

1. ve 2. zonları öngörülen tedbirleri tehlikeye sokabilecek faaliyetlere izin verilmemelidir.

(EK:RG-24/9/2013-28775) EK-9
ARAMA PROJESİ

BÖLÜM:1

Talep Sahibinin:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

Projeyi Hazırlayan Teknik Elemanın:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

1.Sahanın Hukuki Durumu:

1.1 Talep Alanına Ait Bilgiler
İli
İlçesi
Köyü
Talep Alanı (ha)
Paftası

Kaynağın/Akışkanın Türü: Jeotermal Kaynak ( ) Jeotermal Kökenli Gaz ( ) Doğal Mineralli Su ( )
Doğal Çıkış/Sondaj/Kuyu Koordinatları (Varsa)

1.2. Talep Alanına Ait Koordinat Değerleri:

<u>1. Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>	<u>6. Nokta</u>
Y:	Y:	Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:	X:	X:

BÖLÜM: 2

2. Aramanın Teknik Yönü:

- 2.1 Sahanın Jeolojisi ve Sahada Daha Önce Yapılmış Çalışmalar
- 2.2 Sahadaki Yüzeysel Jeotermal Aktiviteler (Buhar çıkışları, Gayzerler, Çamur havuzları, Travertenler, v.b oluşumlar)
- 2.3 Ulaşım
- 2.4 Sahada Yapılacak Çalışmalar
  - 2.4.1 Jeolojik Çalışmalar
  - 2.4.2 Hidrojeolojik Çalışmalar
  - 2.4.3 Jeofizik Çalışmalar
  - 2.4.4 Jeokimyasal Çalışmalar
  - 2.4.5 Sondaj Çalışmaları
  - 2.4.6 Test Çalışmaları
- 2.5 Yapılacak İşin Tanımlanması (Eğer nitelikli bir akışkan bulunması halinde yapılacak ekonomik faaliyetin tanımı)
- 2.6 Projenin Finansman Kaynakları

3. Arama Projesinin Mali Boyutu:

Proje kapsamında yapılacak faaliyetlerle ilgili olarak yapılacak harcamalara ait bilgi verilecektir.

BÖLÜM: 3

EKLER

1. Termin Planı (2.4 maddesinde belirtilen faaliyetlere ilişkin 3 yıllık termin planı)
2. Müracaat sahibi Şirket ise, Ticaret Sicil Gazetesindeki ilan fotokopisi
3. Projeyi hazırlayan Mühendisin; Oda kayıt belgesi ya da SMMH Belgesi, oda rapor onayı
4. Talep alanına ait jeolojik ve topoğrafik haritalar

Projeyi Hazırlayanın

Adı-Soyadı:

Unvanı:

Oda Sicil No:

Tarih:

İmza

Talep Sahibinin

Adı-Soyadı:

(Ek:RG-24/9/2013-28775) EK-10
ARAMA FAALİYET RAPORU

Ruhsat Sahibinin:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

Teknik Sorumlunun:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

1.SAHANIN HUKUKİ DURUMU

1.1 Ruhsata Ait Bilgiler

İli
İlçesi
Köyü
Erişim No
Ruhsat/Sicil No
Ruhsat Alanı (ha)
Ruhsatın Yürürlük Tarihi
Ruhsatın Bitiş Tarihi
Paftası
Kaynağın/Akışkanın Türü: Jeotermal Kaynak ( ) Jeotermal Kökenli Gaz ( ) Doğal Mineralli su ( )
Doğal Çıkış/Sondaj/Kuyu Koordinatları (Varsa)

1.2. Ruhsat Alanına Ait Koordinat Değerleri

<u>1. Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>	<u>6. Nokta</u>
Y:	Y:	Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:	X:	X:

2.SAHADA YAPILAN ARAMA FAALİYETİ

Arama projesi ekinde belirtilen termin planına uygun olarak yapılan çalışmalar;

- 2.1 Jeolojik Çalışmalar
- 2.2 Hidrojeolojik Çalışmalar
- 2.3 Jeofizik Çalışmalar
- 2.4 Jeokimyasal Çalışmalar
- 2.5 Sondaj Çalışmaları
- 2.6 Test Çalışmaları
- 2.7 Saha Modellemeleri
- 2.8 Termin Planına Göre Öngörülen ve Gerçekleşen Faaliyetler Hakkında Bilgi.

3. ÜRETİM BİLGİLERİ

(Ruhsat sahasında test amaçlı üretim yapılıyorsa)

- 3.1. Üretim Yeri Koordinatları (sondaj veya doğal çıkış noktaları)
- 3.2. Üretim Yöntemi (doğal çıkış veya sondaj)
- 3.3 Yıllık Üretim Miktarı
- 3.4 Akışkana Ait Fiziksel ve Kimyasal Bilgiler
- 3.5 Atık Akışkanın Deşarj Yöntemi

Raporu Hazırlayanın

Adı-Soyadı:

Unvanı:

Oda Sicil No:

Tarih:

İmza

Ruhsat Sahibinin

Adı-Soyadı:

(Ek:RG-24/9/2013-28775) EK-11
İŞLETME PROJESİ

BÖLÜM:1

Ruhsat Sahibinin:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

Teknik Sorumlunun:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

1.SAHANIN HUKUKİ DURUMU

1.1 Ruhsata Ait Bilgiler:

İli
İlçesi
Köyü
Erişim No
Ruhsat/Sicil No
Ruhsatın Yürürlük Tarihi
Ruhsatın Bitiş Tarihi
Talep Alanı (ha)
Paftası
Kaynağın/Akışkanın Türü: Jeotermal Kaynak ( ) Jeotermal Kökenli Gaz ( ) Doğal Mineralli su ( )
Doğal Çıkış/Sondaj/Kuyu Koordinatları (Varsa)

1.2. Ruhsat Koordinat Değerleri:

<u>1. Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>	<u>6. Nokta</u>
Y:	Y:	Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:	X:	X:

1.3. Coğrafi Durum:

1.4. Arama Döneminde Yapılan Çalışmalar:

- Jeolojik Çalışmalar
- Hidrojeolojik Çalışmalar
- Jeofizik Çalışmalar
- Jeokimyasal Çalışmalar
- Sondaj Çalışmaları
- Test Çalışmaları
- Saha Modellemeleri

1.5. Kaynak Hakkında Bilgiler:

2. PROJE İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

- 2.1. Projenin Tanıtımı
- 2.2. Projenin Amacı ve Gerekçesi
- 2.3. Alt yapı ve Tesislerle ilgili bilgi

3. İŞLETME DÖNEMİNDE ÖNGÖRÜLEN ÇALIŞMALAR

Arama ve Geliştirmeye Yönelik Çalışmalar

4. SAHANIN GÖZLENMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

- Yıllık akışkan üretim miktarı
- Yıllık reenjekte edilen akışkan miktarı
- Rezervuar sıcaklığı basıncındaki değişimler
- Akışkanın kimyasal özellikleri
- Tasman-Çökme
- Mücavir sahalar ile etkileşim hakkında bilgi
- Yüzeysel termal aktiviteler

5. KORUMA ALANI ETÜDÜ

6. ÇEVRESEL ETKİLER HAKKINDA GÖZLEM VE ÇALIŞMALAR

7. DİĞER ÇALIŞMALAR

8. YARARLANILAN KAYNAKLAR

9. EKLER

- Şirketin Ticaret Sicil Gazetesindeki ilan fotokopisi
- Teknik sorumlu atama belgesi, Oda kayıt belgesi ya da SMMH Belgesi
- Sahanın ruhsat belgesi
- Jeolojik rapor ve haritalar
- Hidrojeolojik rapor
- Jeofizik rapor
- Jeokimyasal rapor
- Sondaj logları
- Test sonuçları
- İlgili kurumlardan alınan izin belgeleri

Projeyi Hazırlayanın

Adı-Soyadı:

Unvanı:

Oda Sicil No:

Tarih:

İmza

Ruhsat Sahibinin

Adı-Soyadı:

(Ek:RG-24/9/2013-28775) EK-12
İŞLETME FAALİYET RAPORU

Ruhsat Sahibinin:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

Teknik Sorumlunun:

Adı Soyadı/Unvanı
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No
İş Adresi
İş Tel No
Faks No
Vergi Dairesi ve No

1.SAHANIN HUKUKİ DURUMU**1.1 Ruhsata Ait Bilgiler:**

İli
İlçesi
Köyü
Erişim No
Ruhsat/Sicil No
Ruhsat Alanı (ha)
Ruhsatın Yürürlük Tarihi
Ruhsatın Bitiş Tarihi
Paftası
Kaynağın/Akışkanın Türü: Jeotermal Kaynak ( ) Jeotermal Kökenli Gaz ( ) Doğal Mineralli su ( )
Doğal Çıkış/Sondaj/Kuyu Koordinatları (Varsa)

1.2. Ruhsat Alanına Ait Koordinat Değerleri:

<u>1. Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>	<u>5. Nokta</u>	<u>6. Nokta</u>
Y:	Y:	Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:	X:	X:

2.İŞLETMEYE AİT TEKNİK BİLGİLER**3. KAYNAĞA İLİŞKİN BİLGİLER****4. DÖNEME AİT FAALİYETLER**

4.1. (Değişik:RG-30/5/2014-29015) Arama ve Geliştirmeye İlişkin Faaliyetler
İşletme faaliyet döneminde sahayı geliştirmeye yönelik çalışmaların yapılması halinde aşağıdaki bilgiler verilecektir.

- Jeolojik Çalışmalar
- Hidrojeolojik Çalışmalar
- Jeofizik Çalışmalar
- Jeokimyasal Çalışmalar
- Sondaj Çalışmaları

- Litoloji logu, jeofizik logları, yapılmış olan kuyu testleri (üretim, kuyu tamamlama vs.) ve kuyunun kullanım amacına yönelik (üretim ve/veya reenjeksiyon) elde edilen bilgiler.

4.2. Sahanın Gözlenmesine Yönelik Faaliyetler:

- Yıllık akışkan üretim miktarı
- Yıllık reenjektde edilen akışkan miktarı
- Rezervuar sıcaklığı basıncındaki değişimler
- Akışkanın kimyasal özellikleri
- Tasman-Çökme
- Mücavir sahalar ile etkileşim hakkında bilgi
- Yüzey termal aktiviteler

5. DİĞER ÇALIşMALAR

Raporu Hazırlayanın

Adı-Soyadı:

Unvanı:

Oda Sicil No:

Tarih:

İmza

Ruhsat Sahibinin

Adı-Soyadı:

(Ek:RG-24/9/2013-28775) EK-13
JEOTERMAL KAYNAK VE DOĞAL MİNERALLİ SU
KAYNAK KORUMA ALANI ETÜT RAPORU
FORMATI

İLÇE (İL)
..... NUMARALI İŞLETME RUHSATI/RUHSATLARINA İLİŞKİN
KAYNAK KORUMA ALANI ETÜT RAPORU

HAZIRLAYAN
(Jeoloji Mühendisi) :
Adı Soyadı:
Oda Sicil no (*) :

AY-YIL

İLETİŞİM İLE İLGİLİ BİLGİLER

Ruhsat Sahibinin:

Adı Soyadı/Unvanı	
T.C Kimlik No/Ticari Sicil No	
İş Adresi	
İş Tel No	
Faks No	
Vergi Dairesi	
Vergi Kimlik No	
E-mail	

Kanuni/Ticari vekilin (Varsa):

Adı Soyadı	
T.C. Kimlik No	
İş Adresi	
İş Tel No	

JEOTERMAL KAYNAKLAR VE DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Faks No	
Vergi Dairesi	
Vergi Kimlik No	
E-mail	

(Değişik tablo:RG-30/5/2014-29015) Teknik Sorumlunun:

Adı Soyadı	
T.C. Kimlik No.	
İş Adresi	
İş Tel. No.	
Faks No.	
Vergi Dairesi	
Vergi Kimlik No.	
Mühendislik Diplomasının Onaylı Örneği	
E-posta	
Teknik Sorumlu Atama Tarih ve No.	

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZ

- 1.Giriş
2. Ruhsata İlişkin Bilgiler
  - 2.1. Ruhsat Sınır Koordinatları
  - 2.2. Coğrafik Durum
3. Önceki Çalışmalara İlişkin Teknik Bilgiler
- 4.Kaynak Koruma Alanı Çalışmaları
  - 4.1. Jeoloji Çalışmaları
  - 4.2. Hidrojeoloji Çalışmaları
    - 4.2.1.Birimlerin Hidrojeolojik Özellikleri
    - 4.2.2.Su Noktaları
    - 4.2.3. Hidroloji çalışmaları
    - 4.2.4. Jeotermal Sistem
  - 4.3. Hidrojeokimyasal çalışmalar
    - 4.3.1 Su Kimyası Çalışmaları
    - 4.3.2. Gaz Ölçümleri
  - 4.4. Dış Etkilerin Tespiti

- 4.5. Rezervuar Dengesinin Korunmasına Yönelik Çalışmaları
- 4.5.1. Test Çalışmaları ve Üretime Yönelik Emniyetli Verimin Belirlenmesi
- 4.5.2. Re-enjeksiyon Ön Değerlendirmesi ve Yapılacak Re-enjeksiyona Ait Bilgiler
- 4.5.3. Üretim ve Re-enjeksiyon Bilgileri Işığında Entegre Kullanım Olanakları
- 4.6. Kaynağın Korunmasına Yönelik Zonların Belirlenmesi
5. Sonuç ve Öneriler
6. Yararlanılan Kaynaklar
7. Ekler

ÖZ

Çalışmanın amacını, önemli yönlerini, bilinenlere katkısını ve elde edilen yeni verilerin sonuçlarını kapsar.

1. GİRİŞ

Koruma alanının tanımı yapılacak; rezervuar, sistem ve kaynağın kullanım amaçları ile ilgili bilgiler verilecektir. Koruma alanı etüdü çalışmasında (jeoloji çalışmaları, hidrojeoloji çalışmaları, hidrojeokimya çalışmaları, jeofizik çalışmaları, kuyu testleri) kullanılan yöntemler ve bu yöntemlerden ne şekilde yararlandığı kısaca belirtilecektir.

2. RUHSATA İLİŞKİN BİLGİLER

Jeotermal kaynağa ait ruhsat sureti rapor içerisinde yer almalıdır.

Kaynağın/Akışkanın Türü	:	Jeotermal Kaynak	( )
		Doğal Mineralli Su	( )
İli	:		
İlçesi	:		
Beldesi	:		
Köyü	:		
Mevkii	:		
Paftası	:		
Alanı (Hektar)	:		
Ruhsat No	:		
İşletme Ruhsatının yürürlük tarihi ve sayısı	:		
İşletme Ruhsatının bitim tarihi	:		
İşletme Ruhsatının süresi	:		

2.1. Ruhsat Sınır Koordinatları

<u>1. Nokta</u>	<u>2. Nokta</u>	<u>3. Nokta</u>	<u>4. Nokta</u>
Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:
<u>5. Nokta</u>	<u>6. Nokta</u>	<u>7. Nokta</u>	<u>8. Nokta</u>
Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:
<u>9. Nokta</u>	<u>10. Nokta</u>	<u>11. Nokta</u>	<u>12. Nokta</u>
Y:	Y:	Y:	Y:

X:	X:	X:	X:
13. Nokta	14. Nokta	15. Nokta	16. Nokta
Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:
17. Nokta	18. Nokta	19. Nokta	20. Nokta
Y:	Y:	Y:	Y:
X:	X:	X:	X:

(Ruhsat alanının koordinatları; saat yönü doğrultusunda, Avrupa-UTM-1950 sistemi 6 derecelik dilim esas alınarak en fazla 20 nokta olacak şekilde 5000 hektarı geçmeyecek ve 1/25.000 ölçekli harita üzerinde tek poligon halinde, Y= Sağa/Doğu/, X= Yukarı/Kuzey şeklinde verilecektir.)

2.2. Coğrafik Durum

Alanın genel morfolojik özellikleri, topografik durum, iklim, bitki örtüsü, ulaşım durumu ve yer bulduru haritasına ilişkin bilgiler verilecektir.

3. ÖNCEKİ ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN TEKNİK BİLGİLER

Ruhsat alanı ve mücavirine yönelik önceki araştırmacılar tarafından yapılmış jeoloji çalışmaları, kayaç jeokimyası, hidrotermal alterasyona yönelik çalışmalar, hidrojeoloji ve hidroloji çalışmaları, hidrojeokimya çalışmaları, jeofizik çalışmalar, tüm üretim ve re-enjeksiyon vs. kuyuları ile ilgili bilgiler ve kuyu testi çalışmalarına ilişkin bilgilerin yanı sıra, alanda daha önce yapılmış koruma alanı çalışmalarına ilişkin bilgiler özet olarak verilecektir.

4. KAYNAK KORUMA ALANI ÇALIŞMALARI

Bu bölümde jeoloji, hidrojeoloji çalışmaları ile belirlenen kaynağın çıkış mekanizması (Fay, doku, alüvyon çıkışı, tabaka kaynağı, vb.), kirlenici etkenler, kaynak civarındaki jeolojik, hidrojeolojik yapıya bağlı olarak ve gerekli yöntemler uygulanarak (akifer testi, slug test, izleyici deneyi ve permeabilite tespiti gibi) kaynağın kirlenme potansiyeline ilişkin bilgiler verilecektir.

4.1. Jeoloji Çalışmaları

Ruhsat alanı ve mücavirine yönelik yapılmış jeoloji çalışması ile ilgili bilgiler, 1/25.000 ölçekli jeoloji harita ve kesitleri ile birlikte gerek duyulması halinde daha büyük ölçekli jeoloji haritası ve ekleri verilecektir.

- Jeolojik istif
- Tektonik yapı (Birincil ve ikincil kırık yapıları, geometrisi ve konumları)
- Litolojik birimlerin petrofiziksel özellikleri belirtilecektir.

4.2. Hidrojeoloji Çalışmaları

4.2.1. Birimlerin Hidrojeolojik Özellikleri

Sıcak su rezervuarını oluşturan birimlerin hidrojeolojik özellikleri (geçirimsizlik, gözeneklilik vb.) akifer (Rezervuar oluşturan) birimleri ve birbirleri ile ilişkileri ile varsa soğuksu akiferi ile sıcak su akiferi arasındaki hidrolik bağlantıya ilişkin bilgiler verilir.

4.2.2. Su Noktaları

Kaynağın çıkış şekli (doğal çıkış, sondaj/kuyu, galeri, yarma) ile alandaki yüzey suları ve yer altı sularına ilişkin genel bilgiler verilir.

(Bu madde kapsamında kaynağın koordinatı, fiziksel özellikleri vb. bilgiler verilecektir.)

4.2.3. Hidroloji çalışmaları

Bu madde kapsamında yağışlı ve kurak döneme ait, yağış, buharlaşma, drenaj alan sınırları, süzülme ve beslenmeye ilişkin bilgiler verilecektir.

4.2.4. Jeotermal Sistem

Bu kapsamda, örtü kaya - hazne kaya - ısıtıcı kaya ve kırık - çatlak sistemleri söz konusu alan için tanımlanmalı ve açıklanmalıdır.

4.3. Hidrojeokimyasal çalışmalar

4.3.1 Su Kimyası Çalışmaları

Bu çalışmalarla;

- Kaynak ve kuyulardan elde edilen suyun yerinde fiziksel özelliklerinin (EC, sıcaklık pH, tuzluluk vb.) ölçümleri,
- Kaynak ve kuyulardan bakteriyolojik kirlenme için alınan örneklerin analizinin yapılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi,
- Kaynak ve kuyularda yapılmış güncel kimyasal analiz (major anyon-katyon, bor, flor, arsenik, ağır metaller, alüminyum, iyot, lityum vb.) sonuçlarının değerlendirilmesi

gerçekleştirilecektir.

- Ayrıca, jeotermal kaynak ve soğuksu kaynaklarından alınan su örneklerinin O^{18} D ve Tritiyum analizleri yapılarak beslenme alanı ve suyun dolaşımına ilişkin bilgiler verilebilir.

4.3.2. Gaz Ölçümleri

Alanda yer alan jeotermal gazların (toprak ve suda) ölçüm ve analiz sonuçlarına ilişkin bilgiler verilebilir.

4.4. Dış Etkilerin Tespiti

Jeotermal kaynaklar ve minerali su kaynaklarının yakın civarında yapılacak ve/veya yapılması muhtemel patlatma, zemin üzerine ağır yük bindirme ve çökme gibi kaynağı yok edici veya yer değiştirici, zarar verici nitelikte faaliyetler var ise bunlara ilişkin bilgiler verilecektir.

4.5. Rezervuar Dengesinin Korunmasına Yönelik Çalışmaları

Bilindiği gibi, tüm doğal enerji kaynaklarında olduğu gibi jeotermal sistemlerde de sürdürülebilirlik kavramı büyük bir önem taşımaktadır. Bu açıdan bakıldığında, jeotermal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması bu kaynakların korunmasına bağlıdır. Bu durumda hem jeotermal kaynağın dolayısıyla da jeotermal akışkanı bünyesinde bulunduran rezervuarın bir takım çevresel etkenlerle kirlenmesinin önlenmesi, hem de rezervuardaki basınç ve sıcaklık koşullarında meydana gelebilecek olumsuz değişimlerin önüne geçilmesine yönelik tedbirler alınması büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, rezervuarın korunmasına ve sürdürülebilirliğini sağlanmasına yönelik önerilere baz oluşturacak, işletmeye esas üretim ve re-enjeksiyon değerleri verilecektir.

4.5.1. Test Çalışmaları ve Üretime Yönelik Emniyetli Verimin Belirlenmesi

Kuyu ve rezervuar performansını belirlemeye yönelik üretim ve girişim test ölçümleri ana başlığı altında yapılan testlerle belirlenir. Bu çalışma sırasında aynı zamanda üretimden arta kalan akışkanın reenjeksiyonunun performans artırıcı (varsa olumsuz etkileri elimine edildikten sonraki) etkileri de göz önüne alınmalıdır.

Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının b bendinde belirtilen testler ile tüm kuyularda yapılmış olan girişim testleri ve emniyetli verim belirlemeye yönelik ölçüm ve testlerin sonuçları değerlendirilerek verilecektir. Kuyularda herhangi bir testin yapılamaması durumunda teknik gerekçeleri belirtilecektir.

4.5.2. Re-enjeksiyon Ön Değerlendirmesi ve Yapılacak Re-enjeksiyona Ait Bilgiler

Re-enjeksiyon yapılacak alanda, re-enjeksiyon ön değerlendirilmesine yönelik üretim esasında yapılan kimyasal analizlerin Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümleri kapsamında değerlendirilmesi yapılmalıdır.

Yönetmeliğin 24 üncü maddesi hükümlerine göre re-enjeksiyon yapılamayan alanlarda ise deşarja yönelik bilgiler verilmelidir.

4.5.3. Üretim ve Re-enjeksiyon Bilgileri İşığında Entegre Kullanım Olanakları

Sahada yapılan entegre kullanıma ait bilgilere yer verilmeli, yeni üretime başlanacak alanlarda üretim ve re-enjeksiyon değerleri işığında yapılabilecek entegre kullanım olanaklarına ait detaylı bilgi verilmelidir.

4.6. Kaynağın Korunmasına Yönelik Zonların Belirlenmesi

Üretim yapılan kaynak rezervuarının korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanabilmesine yönelik bilimsel ve teknik tüm veriler (jeolojik, hidrojeolojik, hidrojeokimyasal, jeofizik, sondaj ve test verileri) kullanılarak ve Yönetmeliğin Ek-8'de yer alan hususlar göz önüne alınarak koruma zonları oluşturulmalı ve bu zon sınırları içerisinde alınması gereken tedbirler önerilmelidir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Rapor bütün olarak değerlendirilerek, raporda önemli görülen hususlar bu bölümde vurgulanarak maddeler halinde verilmelidir.

6. YARARLANILAN KAYNAKLAR

Koruma alanı raporu içerisinde verilen, harita, kesit, şekil ve çizelgelerde atıfta bulunulan kaynaklara ait bilgiler verilmelidir.

7. EKLER

Kaynağın korunmasına yönelik belirlenen zonlar koordinatlı 1/25.000 ölçekli jeoloji haritası üzerinde gösterilebilir. Ayrıca 1. ve 2. zon sınırları imar planında esas alınacağı için 1/5.000 veya 1/10.000 veya 1/25.000 ölçekli topografik haritalar üzerinde işaretlenmelidir.

Koruma alanı raporu içerisinde yer alan, haritalar, kesitler, çizimler, arazi ve laboratuarda yapılan deney verilerinin sonuç ve analizleri raporun son bölümünde A4 boyutlarında katlanmış cepler içinde veya ek klasörler içinde verilmelidir.

Hazırlayan
Jeoloji Mühendisinin

Teknik Sorumlu
(Mülga ibare:RG-30/5/2014-29015) (...)

Adı Soyadı :
İmza :

Adı Soyadı :
İmza :

Oda Sicil No(*) :

(Mülga ibare:RG-30/5/2014-29015) (...)

Ruhsat Sahibinin

Adı Soyadı :

İmza :

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI ONAYI (**)

-----0-----
(*) TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Sicil Numarası yazılacaktır.

(**) 6235 sayılı TMMOB Kanunu ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun ile 18.10.2006 tarih ve 26323 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren **TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası “Serbest Jeoloji Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri, Uygulama, Büro Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği”** hükümleri çerçevesinde Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular konusunda hizmet vermeye yetkili olan ve, kanuna aykırı uygulama nedeni ile hakları kısıtlanmayan jeoloji mühendisleri tarafından düzenlenip düzenlenmediğinin kontrolü amacıyla kaynak koruma alanı etüt raporunu düzenleyen jeoloji mühendisinin bu durumunu denetlemek üzere raporun Jeoloji Mühendisleri Odasına vizenmesi ve meslek adamının o andaki sicil durumunu gösterir, işin adı yazılı **Sicil Durum Belgesini** alması zorunludur. Hakkında kısıtlama bulunan meslek adamlarına ait koruma alanı etüt raporları kabul edilmez.

NOT: Mevcut duruma göre hazırlanan koruma alanı etütleri hazırlanan bu rapora göre revize edilecektir. MTA’nın buluculuk hakkı olduğu alanlarda nokta bazında intibak yapılmış olanların tek tek koruma alanı etüt raporları hazırlamaları yerine, aynı saha içinde iseler birlikte tek bir koruma alanı etüt raporu hazırlamaları gerekmektedir.

JEOTERMAL KAYNAKLAR VE DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

(Ek:RG-30/5/2014-29015) Ek-14
KUYU İÇİ KOORDİNAT ÖLÇÜ FORM

SAHA BİLGİLERİ

İL: İLÇE: MEVKİİ: ERIŞİM NO: RUHSAT/SİCİL NO:

KUYU BİLGİLERİ

İL: İLÇE: MEVKİİ: KUYU ADI: PAFTA NO:KUYU BAŞKOORDİNATLARI X:
Y:
Z:

KUYUNUN TİPİ: KUYUNUN CİNSİ: BAŞLAMA TARİHİ: BİTİŞ TARİHİ:

ÖLÇÜLEN DERİNLİK (MD) (METRE)	EĞİM (DERECE)	AZİMUT (DERECE)	GERÇEK DİKEY DERİNLİK (TVD) (METRE)	KUZEY	DOĞU	ENLEM	BOYLAM	YATAY AÇILIM (METRE)	KOORDİNATIN RUHSAT SINIRINA UZAKLIĞI (METRE)

Teknik Sorumlunun:

Adı Soyadı / Ünvanı

T.C. KİMLİK NO:

TARİH/İMZA

. Kuyu içi koordinat ölçüleri kuyubaşından itibaren her 50 metrede bir alınacaktır. Ölçüm şirketi tarafından hazırlanan kuyu içi koordinat ölçüm raporu ıslak imzalı olarak bu forma eklenecektir.

**ELEKTRİK ENERJİSİ
ÜRETİMİNE YÖNELİK JEOTERMAL
KAYNAK ALANLARININ
KULLANIMINA DAİR
YÖNETMELİK**

Resmi Gazete Tarihi: 14.10.2008
Resmi Gazete Sayısı: 27024

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, elektrik enerjisi üretimine uygun jeotermal kaynak alanlarının kullanımına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Üretimi Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- b) EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- c) İdare: İl özel idarelerini,
- ç) Kaynak alanı: Bilimsel ve teknik yöntemlerle elektrik enerjisi üretimine uygunluğu belirlenen jeotermal akışkanın üretildiği sahayı,
- d) Lisans: Tüzel kişilere elektrik üretim faaliyeti gösterebilmeleri için EPDK tarafından verilen izni ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kamulaştırma, Başvuru ve Bildirimler

Kamulaştırma

MADDE 4 – (1) İşletme ruhsatı sahibi, ruhsat süresince işletme faaliyetlerini varsa özel mülkiyete konu taşınmaz sahibinden izin alarak yürütür. İşletme ruhsatı sahibi, elektrik enerjisi üretimine yönelik işletme faaliyetleri ile ilgili sondaj yerleri, isale hatları, kaptaj ve akışkanın kullanımına ilişkin tesisler gibi gereksinimler için yer ve güzergaha yönelik taşınmaza olan ihtiyacını taşınmazın sahibi ile anlaşma yoluyla sağlayamaması halinde İdareye başvurarak kamulaştırma talebinde bulunabilir. Talep İdare tarafından incelenir ve en geç bir ay içinde karara bağlanır. İdarece talebin uygun bulunması halinde kamu yararı kararı alınır. Elektrik enerjisi üretimine yönelik işletme faaliyetleri için kamulaştırma işlemleri 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 12 nci maddesi çerçevesinde yürütülür.

Başvuru ve bildirimler

MADDE 5 – (1) Elektrik enerjisi üretimi amaçlı işletme ruhsatı alan tüzel kişiler İdare tarafından en geç 15 gün içerisinde EPDK'ya bildirilir. Elektrik enerjisi üretimi amaçlı işletme ruhsatı alan tüzel kişi, ruhsat alındıktan sonra üç ay içerisinde EPDK'ya lisans almak üzere başvurur. Bu süre içinde EPDK'ya başvurmayan tüzel kişiler 15 gün içerisinde ilgili İdareye bildirilir.

(2) EPDK tarafından yürütülen lisanslama süreci kapsamında;

- a) Lisans başvurusunda sunulması gereken evrakların süresi içerisinde tamamlanamaması veya başvurudan vazgeçildiğinin EPDK'ya yazılı olarak bildirilmesi,
- b) Lisans başvurusunun reddedilmesi,
- c) Lisansın sona erdirilmesi,
- ç) Lisansın iptal edilmesi

hallerinde durum EPDK tarafından yazılı olarak en geç 15 gün içerisinde ilgili İdareye bildirilir. Lisansın iptal edilmesi durumunda İdare tarafından lisansa konu kaynak alanı için verilmiş olan işletme ruhsatı 15 gün içerisinde iptal edilir. İşletme ruhsatı iptal edilmiş olan kaynak alanı 11/12/2007 tarihli ve 26727 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal ve Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yeni başvurulara açık hale gelir.

(3) Faaliyetlere yönelik denetimler ve bu denetimlerin sonucunda faaliyetlerin uygun yürütülmediğinin tespiti halinde tesis edilecek işlemler Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak İdare tarafından yapılır. İlgili tüzel kişinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde ruhsatı iptal edilerek, en geç 15 gün içinde EPDK'ya bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmelikte yer almayan hususlar

MADDE 6 – (1) Elektrik enerjisi üretimi amaçlı kaynak alanlarının belirlenmesi, müracaat esasları, işletme ruhsatı verilmesi, irtifak hakkı, kaynak rezervuarının korunması, deşarj ve reenjeksiyon işlemleri Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yapılır.

Yürürlük

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmi Gazete	
Tarih	Sayısı
14.10.2008	27024

